

Marko Zorman:

PIRANSKE STRANPOTI

Nedavno so »zaradi spolnega nadlegovanja na delovnem mestu« prvič v Sloveniji kazensko obsodili direktorja nekega ljubljanskega zdravstvenega zavoda. Zanimivo pa je, da navkljub precej agresivnemu nadlegovanju sodelavk na delovnem mestu, ostaja še naprej direktor javne ustanove z izgovorom, da sodba še ni pravomočna, češ da naj bi dotlej veljalo načelo domneve nedolžnosti.

Takšna odločitev pa razkriva neznanje ali predvsem sprenevedanje nadzornih organov, kar nakazuje na popoln razkroj etike in socialne odgovornosti v javni ustanovi. Kot bi pozabljali, da je polje etične odgovornosti mnogo širše od pravne, da je univerzalno. Etika odgovarja na vprašanje, *kako biti in kako delovati*, v vsakodnevnem življenju pa se razodeva v morali, ko se odločamo, kaj je prav in kaj ni, kar pa se ne prekriva nujno s poljem kazenske odgovornosti. To je seveda razumljivo, saj so pri kazenski odgovornosti posledice (kazen) mnogo hujše, družbena nevarnost veliko večja in standardi dokazovanja krivde mnogo strožji kot pri delovni ter etični odgovornosti. Odgovorni v ljubljanskem zdravstvenem zavodu so s svojo odločitvijo padli na izpitu etike. Njihova sprenevedajoča odločitev je posmeh moralnim normam, ki implicirajo, »*kaj je prav*«. Ko si direktorju ustanove, ki se je na delovnem mestu nespodobno obnašal, - v jeziku etike: ni spoštoval dostojanstva sodelavk kot človeških bitij - niso upali izreči nobenega ukrepa, so se izognili svoji socialni odgovornosti. Kot da direktorjevo dokazano kršenje moralnih norm - ne glede na končni razplet kazenskega postopka - ko je sodelavke uporabil kot sredstvo, ne bi bil dovolj tehten razlog, da ne more več opravljati svoje funkcije! Odgovorni v ljubljanskem zavodu so potemtakem obrnili hrbet humanim medčloveškim odnosom in se rajši sprenevedajo, kot da se nič ni zgodilo. Odločitev je še bolj zaskrbljujoča, ker gre za javni zdravstveni zavod, kjer bi pričakovali visoke etične standarde, usmerjenost k dobremu sočloveku in spoštovanju človekovega dostojanstva *par excellence*.

Etika lokalnega (omejenega) uma

Očitno je stopnja etične odgovornosti in njenega družbenega dojemanja tako nizka, da se ob takšnem obnašanju nihče več niti ne zdrzne. Nekaj podobnih primerov moralnih deviacij na področju spoštovanja imamo, na žalost, tudi v naši občini. Tako profesorskemu zboru piranske gimnazije ni moglo biti neznano, da je eden od njegovih profesorjev - do nedavnega je poučeval na tej in še kateri gimnaziji - zaradi spolnega zlorabljanja dveh mladoletnih oseb v kazenskem postopku. Postopek je trajal nekaj let, dokler ni s pravomočno sodbo taisti profesor odšel v zapor, pred tem pa je nemoteno poučeval piranske gimnazijce. Zakaj so učitelji molčali in prenašali njegovo navzočnost? Ni nam znano, ali se jim ni zdelo vredno, ali niso zbrali dovolj moralnega poguma, da bi - v univerzalnem duhu dobrega, ki pravi, »*kaj je prav*« - učitelju v obraz povedali, da ni primeren za poučevanje mladostnikov. Kaj se skriva za tem: neznanje, brezbriz-

»» nadaljevanje na 4. strani

Vam ni do kuhanja?
Prirejate cocktail party,
banket, slavnostno kosilo
ali večerjo, piknik? Pokli-
čite nas, izberite kraj in
čas Vašega dogodka, za
ostalo poskrbimo mi. V prijetni družbi in ob odlični ponudbi,
Vas bomo pogostili po Vašem okusu. Vabljeni!
Pokličite: 05/674-20-72

IZ VSEBINE

- ☛ Naš obraz: Serafin Pavlič
- ☛ Sprejet LN Palace
- ☛ Gostišča, generatorji hrupa
- ☛ Piranski turistični forum

Ne vem, zakaj, a rad bi ti podaril rožo... (foto: až)

Dragi bralci!
Želimo vam prijetne prvomajske praznike!

ARTES

NEPREMIČNINE d.o.o.

Obala 13, PORTOROŽ
05/674-82-02

PROMET Z NEPREMIČNINAMI
www.artes-nepremicnine.si

KLJUB TRDEMU ŽIVLJENJU, OPTIMIZMA NI IZGUBIL

Serafin Pavlič je eden izmed tistih Pirančanov, za katere bi nekoliko v šali rekli, da so »železni repertoar« mesta. V skoraj petih desetletjih se je na razne načine zapisal v kroniko vsakdanjega življenja. Najbolj ga je zaznamoval kot policist oziroma tedaj še miličnik. Na piranski postaji milice je služboval do leta 1973, ko se je upokojil. Zanimiva je tudi njegova poznejša pot - zbiranje starin. Zbral jih je toliko, da je po vsej verjetnosti daleč naokrog neprekosljiv. Njegov zaščitni znak je starinski, sto let star tricikel, s katerim se meščanom in turistom pokaže ob vsaki priložnosti v mestecu, ki ga ima neizmerno rad.

Pavlič se je rodil leta 1923 v Črnem kalu (danes je to nov zaselek Kortine). Le malokdo ve, da se pokrajina pod kraško steno imenuje Bržanija. Bil je najmlajši med šestimi otroki, štirimi brati in dvema sestrama. Ko je končal štirirazredno osnovno šolo, so ga poslali služiti v Rodik.

»To so bili grenki časi. A ne le zaradi velike revščine, tudi zaradi fašističnega tlačenja slovenske zemlje. Nekega dne sem šel v trgovino po tobak za očeta, pa mi je domačin (!) kar rekel: Qui si parla soltanto Italiano! Pozneje so naš priimek spremenili v Paoli,« nam je pripovedoval.

Kmalu po vrnitvi domov, se je začela druga svetovna vojna. Dva brata sta šla v vojno, sam pa je ostal doma, nekdo je moral opraviti delo pri hiši. A tudi njega je pozneje čakala ista usoda. Italijani so ga mobilizirali na Sardinijo v takoimenovane delovne brigade (Bataglione speciale). Po kapitulaciji Italije so zavezniki njegovo delovno brigado premestili na Korziko, kjer so pripravljali orožje za invazijo na Evropo. Tu so ne le dočakali konec vojne, domov so jih spustili šele oktobra leta 1945.

Po vojni je najprej sodeloval v znameniti delovni akciji Brčko – Banoviči (v 1. julijski brigadi), po vrnitvi domov pa se je zaposlil kot varnostnik v kemični tovarni Moste. Tu je zbolel in zdravnik mu je svetoval, da si poišče

drugo službo. Leta 1948 je postal miličnik. Najprej je služboval v Ljubljani, zatem na novomeškem območju, leta 1958 pa je prišel v Piran.

»V Piranu sem veljal za miličnika, ki je imel

Sto let star tricikel je Serafin dobil od Narcisa Avanza iz Ulice svobode; ta ga je našel na podstrešju.

načez mlade prestopnike, kar pa ni čisto točno. Vsi smo skrbeli za splošni kriminal, je pa kar

nekaj zgodbic, tudi duhovitih, ki me povezujejo z mladoletnimi nepridipravčki,« je povedal in dodal: »Za menoj je veliko dogodivščin, prejel sem veliko pohval in priznanj, velikokrat sem bil v nevarnosti, bil sem tudi poškodovan, toda orožja nikoli nisem uporabil.«

Danes so njegova največja ljubezen starine. Leta 2003 je v prostorih krajevne skupnosti pripravil razstavo, vnukinja pa je o tem posnela več kot polurni video. Na njem sam pojasnjuje namen in pomen vseh mogočih stvari, ki so jih uporabljali naši predniki.

»Vse stvari, ki sem jih zbral, so kupljene, podarjene, zamenjane. Stare stvari smo dolžni hraniti, saj le tako izvemo, s čim se je človek nekoč ukvarjal, katere stvari so bile življenjsko pomembne. V zbiranju uživam in dokler na ta način uživam, sem prepričan, da je moje življenje naravnano v pravo smer,« je pojasnil svojo strast Pavlič.

Lanskega decembra je doživel hud udarec. Umrla mu je žena Urška, s katero je bil srečno poročen dolgih 58 let. V zakonu so se mu rodili trije otroci, dva sina in hčerka (prvi sin je žal umrl že kot dojenček). Optimizma pa ni izgubil. Še vedno življenje gleda z vedre plati. Med razkazovanjem starin v stanovanju, je pokazal na stare policijske lisice in pripomnil: »Bolje lisice na mizi, kot na rokah!« S tem je povedal veliko, če ne vse.

Pripravil: Andrej Žnidarčič

Kdor se je v zadnjem času sprehajal ob lucijskem kanalu, je morda pred čolnarskimi privezi presenečeno uzrl tri labode. Elegantne bele ptice dolgih vratov so vselej deležne občudujočih pogledov, tako tudi lucijski labodji trio (vse ptice so imele na nogi označevalni obroček), se posebej zato, ker v naših krajih niso običajne.

(Foto: L.S.Z.)

Karitas Portorož Informacijska pisarna Skupnost Srečanje

Cvetna pot 4
6320 Portorož

Pomoč odvisnikom in njihovim
staršem
tel.: 67- 46- 700
vsak dan od 8. do 16. ure

PRVI MAJ

Praznovanje prvega maja se je začelo v obdobju kapitalizma. Povezano je z bojem delavcev za krajši delavnik, za proste dneve, dopuste, plačo, socialno varnost...

Praznik izdaja spoznanje, da delo ni več način življenja, ampak nujno zlo, da je vse bolj namenjeno množenju kapitala in vse manj ustvarjanju dobrin. Ni čaščen tisti, ki dela, ampak tisti, ki obrača kapital. Ne delo, lastnina je vzvod moči.

Delu čast in oblast, so zahtevali delavski voditelji. To pomeni, da je človek, ko se je udingal drugemu, oboje izgubil. Prepustil je svoje telo in um drugemu, bolj podjetnemu. Ne dela več zato, da nekaj naredi, pač pa zato, da kaj zasluži. Odrekel se je priložnosti biti ustvarjalen in preusmeril svojo pozornost od duhovnih vrednot na materialne.

Zavladala nam je ekonomija in podredili smo se ji. Sprašujemo se, ali je nekaj (koncert, potovanje, obisk...) vredno denarja, našega časa; dejanje mora biti donosno. Tudi sprehod je investicija v zdravje in ne prijetna dejavnost, ki ne potrebuje opravičevanja. Potreba po materialnih dobrinah je zasenčila druge človeške potrebe. Ekonomija je zastrla naše bistvo, ki nikakor ni v pridobivanju materialnih dobrin, ampak v prizadevanju za višje vrednote.

Čakamo na novo renesanso, poiskati moramo moralne vrednote. Ekonomska dejavnost ne sme gospodovati družbi, pač pa se mora podrediti družbenim ciljem, zaradi katerih ta dejavnost sploh obstaja.

Nada Kozina

BO PALACE SPET ZABLESTEL?

Piranski občinski svetniki so v četrtek, 21. aprila na 21. redni seji sprejeli lokacijski načrt Hoteli Palace, s čimer se naj bi končala dolgoletna agonija portoroškega hotelskega očaka. Sami so svojo odločitev ocenili kot zgodovinski trenutek. Glede na številne zaplete v preteklosti, pa se bodo njihove besede potrdile šele takrat, ko bomo okrog hotela zagledali gradbenike. Zdaj so na vrsti investitorji, Istrabenz hoteli Portorož.

Najprej morajo pridobiti vsa potrebna gradbena dovoljenja za ureditev infrastrukture ter samega objekta, šele potem se bodo lahko lotili gradnje. Če bo šlo vse po načrtih, bo hotel obnovljen v dveh do treh letih.

Foto: EZ

Foto: EZ

PRVOMAJSKI KRES V LUCIJI

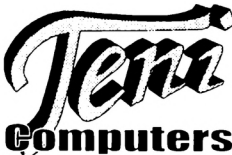
Turistično društvo Lucija v sodelovanju s piransko občino pripravlja v soboto, 30. aprila na nasutju pri marini tradicionalni prvomajski kres. Začelo se bo ob 19. uri s programom za otroke, v katerem bodo sodelovale plesne skupine. Kres bodo prižgali ob 20,45 in bo trajal vse do pol ure čez polnoč. Ves večer bo obiskovalce zabaval ansambel Tramontana, poskrbljeno pa bo tudi za pijačo in jedačo. Lanskega kresa, ki je bil prirejen v počastitev vstopa Slovenije v Evropsko unijo, se je udeležilo več kot tisoč ljudi.

SEJEM CVETJA V TENIŠKEM »BALONU«

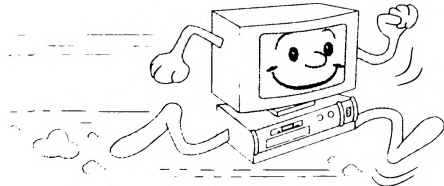
Tradicionalni sejem cvetja, ki ga 1. in 2. maja prireja Hortikulturno društvo Portorož, bo tokrat na novi lokaciji – v teniškem »balonu« na portoroških športnih igriščih. Razstavni prostor bo oba dneva odprt med 9. in 19. uro, svečano odprtje pa bo v nedeljo, 1. maja ob 10. uri. Svoje izdelke bo prodajalo ali jih samo razstavljalo okrog 40 razstavljalcev. Novost v programu so otroške delavnice na temo »Narava in cvetje«.

JUBILEJNA INTERNAUTICA

Med 10. in 15. majem bo v Marini Portorož jubilejni, deseti mednarodni navtični salon, Internautica 2005. Organizatorji obljublajo nove razstavne programe, obogatene s kopico spremnih dogodkov.

Teni d.o.o. Portorož
Liminjanska 96
tel: 05/6778-300
fax: 05/6773-225

Servis in prodaja računalniške opreme

e-mail: info@teni.si <http://www.teni.si>

immobiliari immobilien real estate

Obala 16, Krajevna skupnost Portorož

Tel.: 05/674 10 30

GSM: 041/35 22 00

www.obala-realestate.com

nost, razpad etike...? Starši, ki o tem očitno niso vedeli ničesar, bi danes, ko nekdanji profesor sedi v zaporu, lahko upravičeno bili prizadeti. Proforski zbor očitno ni bil kos svoji nalogi, da bi takšno osebo izločil iz sistema javnega poučevanja. Nasprotno, morda se bo nekdanji učitelj po prestani kazni – zakaj ne, glede na stanje duha – celo povrnil k poučevanju.

Naslednji primer je iz političnih krogov. Tako se je zgodilo, da je v politično telo lokalne skupnosti nedavno kandidiral nekdo, za katerega so bili organi pregona že sprožili postopek zaradi suma dvojnega posilstva. Ker ga ljudstvo na srečo ni izvolilo, je svojo politično priljubljenost poiskal v vrstah lokalne LDS. Čeprav so bili vodilni v piranskem LDS-u seznanjeni z moralno korumpiranostjo tega individuuma, so mu dovolili kandidirati v izvršilni odbor stranke, kamor so ga tudi izvolili. S takšnim ravnanjem, ki se požvižga na univerzalno dobro in obče sprejete moralne norme, je piranska LDS očitno dokazala svoj moralni bankrot ter, visoko donečim besedam svojega novega lokalnega šefa navkljub, izgubila verodostojnost, da bi lahko kakorkoli reševala probleme naše občine. Škoda, ker je kazalo, da bo stranka po krizi, v katero je zašla po volitvah, ki jih je izgubila, kot trdi filozofinja **Spomenka Hribar**, prav zaradi zanemarjanja etike, postavila drugačne temelje, med njimi tudi načelnost in poštenost. Posebej to velja za lokalno LDS, ki je s svojo dosedanja brezobličnostjo in anonimnostjo spominjala, bolj kot na resno politično stranko z jasnimi cilji, na kakšno zakotno prostozidarsko ložo, katero povezujejo predvsem zasebni interesi njenih pripadnikov. Žal prevladuje logika: »ni pomembno če je baraba, glavno da je naš«. Toliko slabše za LDS in tiste, ki ji nasedajo.

Tretji primer sega že kakšno poldrugo leto v preteklost, zgodil pa se je – nikjer drugje kot v piranski občinski palači. Eden od županijinih mož, takrat zaposlen v občinski upravi, je na svojem računalniku premogel pravcato zbirko vsemogoče pornografije, po nekaterih informacijah tudi pedofilne vsebine. Zadeva je bila za občino ne samo občutljiva, pač pa naravnost mučna, saj je menda morala najeti celo računalniškega strokovnjaka iz Ljubljane, ki je vdrl v blokirane sicer zaščitene programe, kjer se je skrivala pornografija. Škoda, ki naj bi jo povzročil občinski ljubitelj internetne pornografije, naj bi znašala med 500 in 800 tisoč davkoplačevalskih tolarjev. No, občina se je omenjene osebe diskretno znebila in zadevo (beri povzročeno škodo) pometla pod preprogo (na ramena svojih občanov). Če bi nekako še lahko razumeli občino, da zadeve ni hotela obešati na veliki zvon, pa je težje razumeti, da je oseba tovrstnih moralnih »kvalitet« sodelovala – tako pri LDS kot ZLSD (po novem Socialni demokrati) – pri zadnji volilni kampanji za državni zbor.

Obe stranki sta s tem dokazali, da nimata nobene notranje etične kontrole in nobenih moralnih standardov. V demokratičnih družbah obstaja – oziroma bi morala obstajati – do takšnih posameznikov ničelna toleranca. Tovrstne osebe, ki so s svojim ravnanjem pokazale, da so jim temeljna moralna načela španska vas, nimajo česa iskati v javnem oziroma političnem življenju ali javnih ustanovah, v katerih bi se morala etična naravnost izpolnjevati v največji možni meri. Kaksno naj bo potemtakem naše mnenje, denimo, o domačih političnih veljakah in njihovih etičnih vrednotah, ki taksne osebe, kljub njihovim očitnim nemoralnim dejanjem, še naprej podpirajo?

Ni dobrega cilja, ki bi opravičil slabo sredstvo.

FELOLUX d.o.o

Trgovina, izvajanje in proizvodnja

Padna 5, 6333 Sečovlje

**ELEKTRO, RAZSVETLIJAV,
VODOVODNIH,
OGREVANJA,
PLINSKIH,**

Liminjanska 111, 6320 Lucija

(v obrtni coni)

Felix & Flavio

GRIZON

Tel.: 05/677-22-82

PROSTOVOLJNI PRISPEVKI:

Za Portorožana so tokrat darovali: **Tadeja GOLUBOVIČ** 3.000 tolarjev, **Danica HRIBAR** 500 tolarjev, **Marta GOMIZELJ** 3.000 SIT, **Ana Kalc HAAFFNER** 5.000 tolarjev, **Ana DERČAR** 3.000 SIT, **Olga BOGDANOVIČ** 1.500, **Franka KOVAČIČ** 2.000 SIT, **Nika MALA-LAN** 2.000 SIT in **Avguštin ŠTEBLJAJ** 5.000 tolarjev. S Strme poti v Portorožu so darovali: **Gina KMET** 2.000 SIT, **Emilia DELBELLO** 2.000 SIT, **Libero DELBELLO** 1.000 SIT, **Janez KOFOL** 3.000 SIT, **Ema** in **Oskar BRATOŽ** 3.000 SIT, družina **POROPAT** 1.000 SIT, **Igor FRANČEŠKIN** 500 SIT in **Mirko ORLIČ** 3.000 SIT. S prispevki so nas ponovno presenetili prebivalci Prečne poti. Prispevali so: **Edi SANCIN** 2.000 SIT, **Vida** in **Milan TIMIČ** 2.000 SIT, družina **STERGULC** 5.000 SIT, **Franc PIRC** 2.000 SIT, gospa **PETRINJA** 2.000 SIT, družina **REBEC** 2.000 SIT, družina **MIKLUŠ** 2.000 SIT, **Ondina** in **Franc FIRM** 2.000 SIT, **Vilma** in **Mario MEDOŠ** 2.000 SIT, **Ema** in **Miro FIRM** 2.000 SIT, **Ivo KRIBEL** 2.000 SIT, družina **MITOŠA** 2.000 SIT, družina **NARANČIČ** 2.000 SIT, **Duška KRNEL** 2.000 SIT, **Joško ŽELJKO** 2.000 SIT, **Ivanka** in **Janez LOTRIČ** 5.000 SIT, **Aleš DOBRAVC** 2.000 SIT, **Ernest DOBRAVC** 2.000 SIT ter **Meta** in **Aco DOBRILA** 2.000 SIT. Hvala vsem, ki se odločite prispevati za Portorožana.

KRATKA VEST

V starem mestu so zaprli župana in arhitekta. Kaznovana sta, ker sta naročila na glavnem trgu odstraniti kamnite plošče in tla zaliti z asfaltom. Ma ne v Piranu.

Z DNEVNEGA REDA APRILSKE SEJE PIRANSKEGA OBČINSKEGA SVETA

Gradivo za Lokacijski načrt za Hotel Palace obsega predlog odloka, zapisnik z javne obravnave, odgovore na pripombe krajanov v času javne razgrnitve načrta in oceno vpliva na naravno in družbeno okolje. V taki oceni, ki bi morala biti sestavni del lokacijskega načrta in javno obravnavana, bi morali načrtovalci predvideti, koliko bo zaradi investicije več prebivalstva in več zaposlenih, kako se bo spremenila struktura ljudi, koliko višji bodo stroški za vrtce, šole, zdravstvene, socialne in kulturne ustanove, za komunalno infrastrukturo, kaj bo naredil investitor v korist prebivalstva.

Ocena predvideva 60 novih prebivalcev (med temi 30 v piranski občini) in 133 novih delovnih mest, ki pa bodo posredno odprla še novih 200 delovnih mest v drugih dejavnostih v širši okolici. Od 133-ih delovnih mest bo 50 mest za kuharje in natakarje, 25 za sobarje, 18 za receptorje, 14 za maserje, terapevte in kozmetike. V oceni piše, da pomeni izgradnja hotela kvaliteten dvig širše regije in da bo pozitivno vplivala na sociološke in demografske kazalce v regiji. Lahko bi tako razumeli, če bi bili v Franciji, kjer so poklici in znanje cenjeni. Pri nas pa nekaj velja le človek s kravato. Mladi se neradi odločajo za natakarski in kuharski poklic, zato se morajo naši gostinci in hotelirji znajti in iskati delavce drugod. Za mlade Pirančane, ki študirajo na raznih visokih šolah, v turizmu ni kruha. Zato odhajajo drugam, v tiste kraje, kjer skupnost ustvarja pogoje, da se s svojim znanjem lahko dokažejo.

V Sečovljah se nadaljujejo postopki za gradnjo igrišča za golf. Lokacijski načrt je bil sprejet julija lani. Svetniki so tokrat sklepali o prodaji zemljišč, ki so občinska last,

in o zakupu zemljišč, za katera se še ne ve, ali so občinska ali državna last. Zemljišča so v katastru zaznamovana kot vinogradi, njive, sadovnjaki in travniki, po sprejetem lokacijskem načrtu pa predstavljajo stavbna zemljišča, na katerih so predvideni igrišče za golf, klubska hiša, servisni in drugi pomožni

dom. Drago Ferš želi kupiti zemljišče na Seči, Bruno Špoljar v Pacugu, Zvonko Goričanec, Enes Lojo in Franc Flis v Portorožu, Jože Zalesnik na Seči, Franko Žiber v Parecagu, Zdravilišče Strunjan pa zemljišče v Strunjanu.

Svetniki so obravnavali dokument o adaptaciji in organizaciji turističnega informacijskega centra v Piranu, kar bo stalo 26 milijonov SIT, od tega bo država prispevala 5 milijonov SIT.

Svetniki so razpravljali o podražitvi odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda za 3,2 odstotka. Cena je določena v odvisnosti od porabljene tekoče vode. Gospodinjstva bodo po 1. juniju 2005 plačevala 115 SIT/m³ porabljene vode, gospodarstvo pa 258 SIT/m³. V ceni je vključen tudi prispevek za odpravljanje škode zaradi onesna-

ževanja okolja. Znesek je sestavni del računa za porabljeno vodo. Mimogrede, piranska gospodinjstva porabijo povprečno na mesec 16 m³ pitne vode. V letu 2003 so vsa piranska gospodinjstva porabila 670.000 m³ pitne vode, gospodarstvo pa 702.000 m³.

Nada Kozina

Foto: EZ

objekti ter apartmajsko naselje. Občina bo prodala in oddala zemljišča kot celoto najugodnejšemu investitorju.

V Padni kupuje Dijana Mahnič od občine zemljišče z ruševino, v Portorožu pa Ministrstvo za zunanje zadeve kupuje dve stavbi – v eni je policijska postaja, v drugi je samski

VIKTOR BIRSA

Dvajsetega aprila je obletnica rojstva Viktorja Birse, slikarja Krasa in Istre. Rodil se je leta 1908 v Kobjeglavi na Krasu in leta 1947 pristal v Portorožu. Umril je leta 2002.

Njegov dom je bil shajališče umetnikov. Takoj po drugi svetovni vojni so začeli prihajati v slovensko Istro študentje in profesorji z ljubljanske likovne akademije, razkropili so se po Istri in iskali svežih motivov. Poiskali so slikarje, ki so tu živeli in ustvarjali, prvega med njimi Viktorja Birso. Božidar Jakac je pripeljal svoje študente že leta 1948.

Birsa je odkrival sredozemski svet, ki je bil Slovencem znan le s slik tujih slikarjev. Bil je med slikarji, ki so se predstavili na prvi razstavi slovenskih slikarjev Svobodnega tržaškega ozemlja leta 1949 v Kopru. Razstava je vzbudila med slovenskim prebivalstvom veliko pozornost. Geslo razstave je bilo: »Slikajte iz ljudstva za ljudstvo.« Preprostim ljudem je nudila duhovno bogastvo, bili so prevzeti, ko

so videli na slikah take hiše, v kakršnih so sami prebivali, domačo pokrajino, motive iz kmečkega življenja, delavce pri opraviilih. Videli so same sebe. V njih so rasli občutek potrditve, vera v pridobitve osvobodilnega boja in zaupanje v novo socialistično oblast.

V tistih časih je redkokdo mislil na umetnost, posebno na slovensko. Vladala je italijanska tradicija, vse je živelo v duhu slavne zgodovine istrskih mest, meščani so bili zatopljeni v visoko beneško kulturo. Nastop slovenskih likovnikov jih je presenetil – iz najrevnejših slojev, iz kmečkega zaledja so vzniknili kulturniki in predstavili motive iz svojih krajev. Podeželje je bilo dotlej od mesta ločeno z nevidno mejo, preko katere so prihajali v mesto le kmetje.

Birsa je ustvarjal več kot šestdeset let. Veliko njegovih slik krasi domove, hotele in poslovne pisarne v Portorožu in po vsej Slovenski Istri.

Viktor Birsa je bil izjemno priljubljen slikar.

(NK)

MANIJA SEKANJA DREVES

V zadnjem času smo v Portorožu priče prave manije sekanja dreves. Krajanka nas je opozorila na »sekaško akcijo« v parku pri Vili Mariji, ki ima od nedavnega novega lastnika. Poklicali smo pristojne službe, kjer pa so nam vsi po vrsti zatrdili, da lahko lastnik na svojem zemljišču počne, kar se mu zljubi. Krajanka, velika ljubiteljica narave, se s takšnimi pojasnili ni strinjala: »Park je bil resda potreben redčenja, lastniku pa bi se vendarle lahko zasmilile čudovita glicinija, stara cipresa pa še kakšen drevesni očak. Drevo raste petdeset ali sto let, potem pa ga pokončamo v nekaj minutah. To se mi zdi pravo barbarstvo. Te stvari bi morali zakonsko zaostriiti,« je bila odločna.

(až)

KAJ DOM ZA OSTARELE, KO ŠE KANALIZACIJE NIMAJO!

Pred kratkim nas je presenetilo, ko so pristojne službe čez noč zaprle dom za ostarele občane na Šentjanah, ki da je – čeprav naj bi svojim oskrbovancem nudil ustrezne bivalne pogoje – deloval brez potrebnih dovoljenj. Pri tem se seveda zastavi vprašanje, zakaj piranska občina, čeprav govori o tem že vsaj deset let, še ni poskrbela za gradnjo novega doma ostarelih. Žalostno je, da gospodarsko in finančno dobro stoječa občina nima posluha za svoje starejše občane, ki se morajo, ko jih zapustijo moči, poiskati oskrbo v drugih krajih. Starejši človek se težje prilagaja, zato se zaradi selitve iz svojega kraja in spremembe okolja znajde v huji duševni stiski od mlajšega, kar lahko še pospeši njegovo hiranje. Zdaj pa smo ostali tudi brez edinega takšnega doma, ki je deloval na Šentjanah, za katere občina Piran še vedno ni poskrbela niti najosnovnejših infrastrukturnih standardov, kanalizacije. Da, prav ste prebrali, naselje s čudovitim pogledom na ves zaliv, premore zgolj greznice, kar seveda že dolgo več ne ustreza sodobnim standardom. Seveda je Občina Piran Šentjančanom že pred dolgimi leti obljubljala kanalizacijo, jim kazala načrte, kje da bo potekala in potem pozabila na vse.

(L.S.Z.)

ZAKAJ NAJ BI PARK SPREMINJAL SVOJO PODOBO?

Pred tremi leti je občina Piran presenetila s predstavitvijo projekta nove hortikulture ureditve zelenice sredi štiripasovne ceste od Portoroža do Lucije, kar je, predvsem v vrstah domačega Hortikulturenega društva, sprožilo precejšnje pomisleke, ne nazadnje tudi zato, ker je bilo treba za to odšteti precej davkoplačevalskega cvenka (nova zasaditev, brez idejne zasnove, je stala okoli 24 mio tolarjev).

Zeleni pas sredi portoroške obalne ceste, od hotela Marko do križišča s Koprsko vpadnico, je danes zagotovo videti bolj urejen. Posebej lepši je predel z zasajeno trato, ki jo je mogoče vzdrževati le z novim namakalnim sistemom. Naša občina pa se je odločila nadaljevati z ureditvijo projekta in sicer s preureditvijo parka na vzhodnem predelu stavbe portoroške krajevnne skupnosti, kjer najdemo tudi kip sedeče Suzane. Park vzdržuje ekipa vrtnarjev piranskega podjetja Okolje, ki se po svojih močeh trudi, da bi z zasa-

janjem sezonskega cvetja spreminjala njegovo podobo. Še najbolj zažari pomladi, ko zacvetijo čebulnice: od živo rumenih narcis, raznobarnih, opojno dehtečih hiacint do pisanih tulipanov. Če bo občina vztrajala pri načrtovani preureditvi, naj bi zelenico preuredili v rožni vrt. To pomeni, da bo videz zelenice ostajal bolj ali manj enak, česar se ljudje navadno naveličamo, zato nova rešitev ne bo nujno tudi boljša. Drži, kar pravijo občinske strokovne službe, da lahko parku sedaj očitamo vrsto slabosti: od heterogenosti grajenih elementov (na eni strani ženski kip, na drugi konstrukcija, ki ni nikoli zaživel, kot vremenska hišica – pod njeno streho je računalniška oprema za internetno pošiljanje pošte) do neustreznih, ob robu parka postavljenih klopi, naključno, brez reda nametanih raznih informativnih tabel, vključno z načrtom kraja... Toda, pomanjkljivostim navkljub, smo prepričani, da ni nikogar, ki bi za ta park trdil, da je v Portorožu najnujnejše, kar je treba urediti!

Denar, predviden v letosnjem občinskem proračunu za preobrazbo portoroške zelenice, bi bilo bolje nameniti: denimo, odstranitvi vseh neprimernih, brez reda kjerkoli postavljenih informativno-reklamnih tabel, ki zelo kazijo podobo kraja, ali revitalizaciji parka Rastelli, ureditvi okolice križišča Valeta, neugledni predsobo Portoroža, bujnjejši zasaditvi parka ob spodnjem delu Koprskc ceste, okolice Belokriške ceste..., da ne nasevamo dalje...

(L. S. Z.)

GOSTIŠČA KOT GENERATORJI HRUPA

Nadziranje javnega reda in miru je že dolgo trn v peti lokalne oblasti. Zdi se, kot da ji ni do tega, da bi našla zadovoljivo rešitev bodisi za tiste, željne hrupne zabave v nočnih urah, in dobička željne organizatorje zabav, bodisi za domače prebivalce in turiste, ki pričakujejo bivanje v prijetnem, urejenem okolju. Skoraj odveč je poudarjati, da v človeku prijaznem okolju ni mogoče trpeti dejavnosti, ki bi povzročala hrup. In vendar smo se z njim, posebej poleti, prisiljeni prepogosto soočati. Med najpogostejšimi povzročitelji hrupa so brez dvoma gostinski obrati, v katerih predvajajo glasbo, čeprav si jih večina na upravni enoti menda za to sploh ni pridobila ustreznega dovoljenja.

Pomanjkanje volje poiskati ustrezno rešitev se vleče še iz socialističnih časov, ko je v imenu nekega pričakovanega družbenega dobička, od katerega naj bi imeli koristi vsi, prevladovalo od vladajoče partije dirigirano mnenje, da moramo v dobro skupnosti »vsi malo potrpeti«. V tem duhu so potem delovale vse službe, ki bi bile morale proti povročiteljem hrupa ukrepati: v imenu »višjih« ciljev je moral posameznik pač potrpeti. Z restavracijo kapitalizma v začetku devetdesetih so bile pravice posameznika (spet) zapostavljene, tokrat v imenu prebujenih podjetniških interesov. Piranska občina je v odloku o javnem redu in miru (Uradne objave 43/1991), zapisala, da se za hrup »smatra vsak zvok, ki vpliva na psihično in fizično počutje ljudi, tako da jih ovira pri delu, zmanjšuje delovno storilnost, vzbuja nemir ter moti okolje in preprečuje ljudem običajni počitek«. Tako je svoje občane deklarativno sicer zaščitila, de facto pa odloka nikoli ni zares uveljavljala. Onesnaževanje s hrupom je skušala obvladovati predvsem z dovoljenji, s katerimi naj bi uravnavala trajanje obratovalnega časa lokalov. Brez zadržkov lahko trdimo, da se občinski oblastniki v resnici niso želeli resno lotiti reševanja problema s hrupom. Občina se je zadovoljila z izdajanjem dovoljenj o podaljšanem obratovalnem času, za kar krajevne skupnosti, policijo in komunalno redarstvo predhodno pobara za nič vredno, nikogar obvezujoče mnenje. Pesek v oči, da bi se oprala vsake odgovornosti, češ »vse zainteresirane smo povprašali za mnenje, če pa se gostinci ne držijo obratovalnega časa, nismo mi krivi«.

Ljudje imamo pravico do zdravega okolja, kar pomeni tudi do mirnega spanca

Po dolgih letih slabega urejanja obratovalnega časa gostinskih obratov se je piranska občina vendarle odločila pripraviti odlok, s katerim naj bi opredelila merila za podaljšanje urnika njihovega obratovanja, ki bi bil vzvod za vzpostavljane javnega reda in miru, česar se zavedajo tudi občinske strokovne službe, ko pravijo: »Cilj odloka

je torej tudi vezati ravnanje gostincev v smeri izvajanja svoje dejavnosti, ki naj ne bi bila moteča v okolju, saj so prav gotovo odgovorni za izvajanje svoje dejavnosti«. V isti sapi pa še zapišejo, da je občina pri vplivanju na red in mir brez pristojnosti. Po prepričanju upokojenega odvetnika **Dušana Puha**, člana sveta portoroške krajevne skupnosti, takšna trditev zavaja člane sveta občine Piran, da naj bi sprejeli odlok, ki bo v nasprotju z ustavo, zakonom o varstvu okolja in številnimi drugimi akti. Pa ni tako! 72. člen naše ustave zapoveduje namreč, da ima vsakdo pravico do zdravega življenjskega okolja, kar pomeni, da vsakomur omogoča tudi nemoteno spanje, ki ga gostinski lokali s svojo hrupno dejavnostjo ljudem prevečkrat kratijo. Pravica do spanja je potemtakem vsebovana v ustavni pravici do zdravega življenjskega okolja in v določilih zakona o varstvu okolja! Tako že v prvem členu ome-

njenega zakona beremo, da je: »merilo vseh ravnanj in norm varstva okolja je človekovo zdravje, počutje in kakovost njegovega življenja ter preživetje, zdravje in počutje živih organizmov«.

V primerih kršenja javnega reda in miru občina seveda niti slučajno ni nemočna, celo več, zakonodaja ji omogoča ustanovitev službe za varstvo okolja. Pri nas bi to nalogo lahko opravljala občinska redarska služba.

Zaradi pohlepa kratkovidnih podjetnikov lokalna skupnost kot zaščitnica javnih interesov ne more in ne sme zanemariti zdravja ne domačega prebivalstva ne turistov. Ko preprečuje hrup, varuje človekove ustavne pravice do zdravega življenjskega okolja. Še več, ščiti tudi gospodarski interes občine, predvsem turističnega gospodarstva.

Sicer pa je čisto vseeno, do katere ure obratuje kateri gostinski lokal! Bistveno je, da s svojo dejavnostjo ne škodi okolju.

SPET NA ŠKODO OTROŠKIH IGRIŠČ

Neokusnemu in po mnenju mnogih nepremišljenemu uničevanju zelenice portoroške plaže kot kaže ni videti konca. Lani jo je dobršen del zasulo peščeno nogometno igrišče, še prej otroški zabaviščni park, ki se iz leta v leto širi, pa raznorazni paviljončki s šanki, letos pa – da ne bi naše ekološke in estetske dušice počivale – si je upravljalec plaže (vsi vemo, da gre za Javno podjetje Okolje Piran) omislil, po kdove kakšnem ureditvenem konceptu ali gostinskih potrebah, slaščičarski »butik«, seveda ozaljšan z nekaj kvadratnimi metri betonskega tlaka in železnega nadstreška. In da je mera polna, ta konstrukcija, ki bi jo še neobremenjen opazovalec z lahkoto ocenil za izredno »(ne)lično«, predvsem pa predpotopno aluminijasto škatlo, zaseda še tisti skromen košček plaže, ki ga je Okolje širokogrudno namenilo otroškemu igrišču. Hvale vredna poteza, ni kaj! O kakšni ustrezni ureditvi otroškega igrišča, kakor je bilo že pred časom napovedano, pa ne duha ne sluha. Pač, nerentabilna dejavnost.

Lea Kalc Furlanič

Portoroške plaže je iz dneva v dan manj (foto: až)

MAJA NA KVADRAT

Prijateljstvo, temelječe na prostovoljnem delu, obema Majama pomaga k osebni rasti. (foto: vk)

Letošnji mednarodni teden mladih prostovoljcev se je odvijal med 14. in 21. aprilom. Mednarodna mreža vsako leto določi nove datume, s tem da se svetovni dan prostovoljstva vedno obeležuje 5. decembra. Na sliki je mlada prostovoljka piranskega Rdečega križa, **Maja Kenda** iz Lucije s svojo varovanko in prijateljico, 13-letno učenko sedmega razreda piranske devetletke **Majo Kozina** iz Pirana. Srečujeta se dvakrat tedensko po približno dve uri. »Večja« Maja je sicer zaposlena v računovodskem servisu, v popoldanskem času pa nudi »manjši« Maji pomoč v obliki družabništva. Učita se **IZ** in **ZA** življenje, obema pa to prijateljstvo pomaga k osebni rasti. V svetovni deklaraciji o prostovoljnem delu je zapisano: »Prostovoljno delo je temeljni kamen civilne družbe, ob katerem zaživijo najplemenitejša stremjenja človeštva«. In »Maji na kvadrat« združuje prav ta plemenitost.

Valentina Klemše

NA ZAČETKU

Ljudje so si na začetku pri računanju in štetju pomagali s prsti – bili so najbolj pri roki.

Serafin Pavlič

na Prešernovem nabrežju
v Piranu
Tel.: 05 674-71-01,
674-71-02, 674-71-22.
Fax: 05 674-71-00

Restavracija Pavel Piran sodi med redka gostišča, v katera se radi vračajo mnogi gostje. Slovi po izredno dobro pripravljenih darovih morja. Sicer pa vam iz bogate mednarodne kuhinje ponujajo: ribe, rakovice, jastoge, rarege, školjke, škampov cocktail, ribjo rizoto, tartufe, livadski biftek, specialitete na žaru. Odlična odprta in buteljna vina.

Za obisk se priporočajo.

KAM S KOLESI?

Po občinskem odloku o cestnoprometni ureditvi, sprejetem konec leta 2003, se z denarno kaznijo 5.000 tolarjev kaznujejo kolesarji, ki ravnavo v nasprotju z določbami odloka. Kolesa je namreč dovoljeno puščati le na mestih, ki so za to določena ali so opremljena s stojali. No, doslej pretiranega števila kolesarjem namenjenih mest nismo opazili. Občani se sprašujejo, kdaj bodo poklicani uresničili člen v istem odloku, v katerem je jasno zapisano, da pristojni občinski urad določi prostore za kolesa ter poskrbi za način ureditve kolesarnic. Kolesarji lahko, zlasti v poletnem času, pomembno razbremenijo že pregovorni prometni kaos v Piranu.

Kdaj več podobnih prizorov tudi v Piranu? (foto: až)

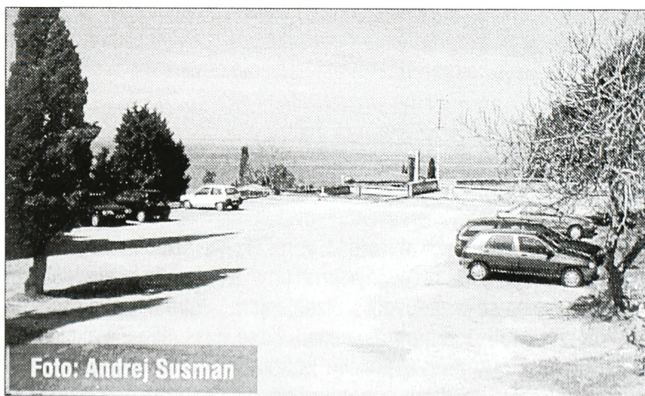

Foto: Andrej Susman

PARKIRIŠČE SAMEVA

Odkar je na parkirišču pri obzidju dovoljeno parkirati le abonentom, zelo sameva. Občan predlaga, da bi na tem mestu namestili parkirno uro, s čemer bi poleg abonentov lahko tukaj parkirali tudi obiskovalci obzidja.

(foto: as)

OTROCI NA DEBELEM RTIČU

Območna organizacija Rdečega križa Piran bo tudi letos poskrbela za brezplačno letovanje otrok. Na Debelem rtiču bo med 26. aprilom in 3. majem letovalo osem otrok iz socialno sibkejsih družin.

PIRAN, ODPRI SE TURISTOM

Dvanajstega aprila je potekalo v gledališču Tartini v Piranu poslovno srečanje z naslovom **PIRAN, ODPRI SE TURISTOM**. Organizatorja srečanja, časopisa *Finance* in *Primorske novice*, sta za izhodišče postavila trditev, da turistični utrip v tem srednjeveškem mestu v zadnjem času slabi.

Kot govorci so nastopili predstavniki občine, spomeniškega zavoda, hotelov, italijanske skupnosti, arhitekt in pisec več piranskih strategij, študij, vizij in planov. Njihove besede so zabeležene v dnevnem časopisu, mi bomo prisluhnili razpravi.

Vesna Peric, profesorica na Turistici in Pirančanka, opozarja, da je Piran umazan v primerjavi s starimi mesti v sosednjih državah. Najbolj motijo pasji iztrebki in smrad v poletni vročini. Obiskovalec Pirana ni prijazen sprejet. Na zapornici dobi dva listka. Eden usmerja na Fornače, kar gosta zmede, saj ne ve, da so Fornače piransko parkirišče, ne pa drugo mesto. Na drugem listku so grožnje in prepovedi glede parkiranja – pajki, lisice...

Bojan Golob je povedal, da se je skupina vikendarjev odločila, da prevzame oddajanje senčnikov in ležalnikov na Punti. Vse bi sami kupili in izvajali. Občina njihove zamisli ni podprla. **Dr. Ivankovič** s Turistice je vprašala, koliko projektov je občina prijavila na razpise evropskih skladov, koliko lokalov je oddala za simbolično ceno, kako je ukrepala, da bi bil Piran čistejši. Županja je obljubila poročilo o projektih in povedala, da občina nima v lasti skoraj nič več lokalov, za čistočo pa odgovarja Okolje (kdo je zaslužen, da je Šupeter čist?). Da je mesto umazano, so trdili tudi drugi meščani, čemur je direktor Okolja **Darij Barriole** oporekal. Kot predstavnik čistilcev bi lahko ugotovil, da je Piran pač umazan zato, ker je več tistih, ki mažejo, kot tistih, ki čistijo. Lahko bi pozval meščane k skupni skrbi za čistočo.

Direktor Hotelov Bernardin **Čedomil Vojnić** ugotavlja, da obstaja možnost, da se počasi opusti množični turizem. Portorož je le velika

hotelska spalnica in brez Pirana nima možnosti razvoja. Turist si želi doživetja, v kraj ne pride zaradi sobe, hrane ali bazena. Nad Piranom so turisti navdušeni, ugotavlja. Zdi se, da se turistični delavci čudijo nad obnašanjem turistov in da vključujejo Piran v svojo ponudbo na njihovo željo, ne pa zato, ker bi bili sami prepričani, da je tako prav.

Natalija Planinc je pripomnila, da svojega stanovanja ne čistimo in urejamo zaradi gostov, ampak zaradi nas samih, da se v njem sami dobro počutimo. Enako je s Piranom. Najprej mora biti v Piranu lepo nam, Pirančanom, potem bo tudi gostom.

V zloženki z osnovnimi podatki o Piranu je zapisano, da živi v mestu 4576 stalnih prebi-

hiše prodane in prazne – kako oživiti Piran? Ali računa na možnost, da se vikendarji za stalno naselijo v Piran? Ali pa bi se dalo z ustrežnejšo politiko poskrbeti, da v Piranu zaživijo stalni prebivalci? Gašpar pove, da so stanovanja v Piranu zelo draga, predraga za domačine (najvišja cena za kvadratni meter stanovanja v Piranu je 6000 evrov), hkrati pa opaža, da so hiše stalnih prebivalcev veliko bolj zanemarjene kot hiše vikendarjev.

Piran propada in grafiti ga kazijo. Avtorica prispevka vidi izvirni razlog za tako stanje v nespoštovanju kulturne dediščine in pomanjkanju kulture. Za to niso krivi 16-letniki. Njihovi grafiti so le posledica slabega odnosa odraslih, po katerih se zgledujejo.

Napake, ki jih delamo odrasli, so veliko hujše od grafitov, ki jih ti fantje ustvarjajo skrivaj. Grafiti odraslih nastajajo sredi belega dne, s pristanki strokovnjakov in z vsemi potrebnimi soglasji. Največji grafit je Podreccova elipsa na Tartinijevem trgu. Pa odstranjevanje starega uličnega tlaka in vodnih pip, nepravilno obnavljanje hiš, prazni lokali... Grafit se da hitro prebarvati, napake odraslih pa predstavljajo veliko škodo.

Rajko Humar, lastnik mladinskega hotela, se pritožuje zaradi prometnih zadreg. Neki

Foto: MB

valcev in 545 začasnih. To so uradni podatki, a ve se, da so mnogi vikendarji prijavljeni kot stalni prebivalci, torej je resničnih meščanov manj. Tudi otrok je malo. Pred leti je bilo v prvem razredu pet oddelkov, letos sta le dva, osnovna šola z italijanskim učnim jezikom pa sploh nima prvega razreda. Svetnik **Gašpar Gašpar Mišić** govori o tem, da imajo vikendarji radi Piran. Razumljivo, da je prijazen do vikendarjev, saj so njegovi kupci. A sedaj, ko so

ALI SI PIRANČAN?

Novinarji so izzivali k nepremišljenim izjavam. Ali si Pirančan, je bilo eno takih vprašanj. Za **Ubalda Trnkoczyja**, piranskega vikendarja, ki ne prihaja v Piran le na oddih, ampak vse bolj tudi ozavešča Pirančane s svojimi idejami in dejanji, da biti Pirančan ni stvar osebne odločitve, to pripadnost si je treba zaslužiti, piranski meščani te morajo sprejeti za svojega. Tega se ne da kupiti! Kdo je kriv za propadanje piranskih cerkva, je izzival novinar. Ubaldo Trnkoczy tudi tokrat ni sprejel na pladnju ponujenega odgovora. Ne cerkev ne piranska občina, skrb za tako pomembno kulturno dediščino je državna, je prepričan. O pomenu Pirana za uspešnost portoroškega turizma pravi, da je takih turističnih krajev, kot je Portorož, na svetu tisoče, vrednost pa mu daje Piran. Tudi ob vprašanju, kakšna kulturna prireditve sodi v Piran, se ni pustil ujeti. Nič nimam proti izbiranju lepote na Tartinijevem trgu, če organizator upošteva značaj mesta – prebivalce, prostor in zgodovino.

NA KONCERTU JIH NI BILO

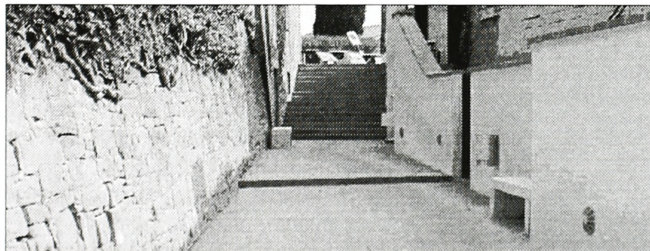
Le nekaj dni po turističnem forumu je bil v Piranu čudovit koncert. Tistih, ki so na forumu govorili o kulturi in Piranu, ni bilo. Morda pridejo na druge prireditve iz ciklusa Posvečeno Tartiniju: na predavanju ali na koncert. Vsaj na turnir pandola.

gost je plačal 20 evrov za bivanje v njegovem hotelu in 60 evrov za parkiranje in napačno parkiranje. Humar je moral za 20 evrov trdo delati. **Vojnić** iz Hotelov Bernardin je želel poudariti pomen turistične dejavnosti za piransko občino in je izjavil, da pred hotelom ni bilo tam drugega kot smetnjak. A to ni res, prej je tam stal samostan sv. Bernardina, v katerem je bila knjižnica, v njej pa so se radi zbirali piranski izobraženci (ali imajo v hotelu kaj knjig?). Bila je tudi ladjedelnica – izdelovanje ladij je stara piranska obrt in verjetno bi bila zanimiva za turiste. Bilo je letališče (Portorož je imel letalsko zvezo z Benetkami). Smetnjaki pa so na Bernardinu sedaj, toliko jih ni bilo nikoli v preteklosti. Hoteli Bernardin so začeli ustanavljati **Piranski sklad**. Upajmo, da bo ideja naletela na boljši odziv kot Tartinijev sklad, ki ga je leta 1992 (ob 300-letnici Tartinijevega rojstva) ustanovil Avditorij. Priložnosti za izkazovanje je veliko, med drugim čaka cerkev sv. Jurija, ki je najbolj obiskana turistična točka v Piranu, pa Tartinijev festival, ki ga vodi mlada flavtistka **Jasna Nadles**. Profesorica **Letonja** z Visoke šole za podjetništvo v Piranu je povedala, da pripravljajo nov festival, ki naj bi potekal vse leto in obsegal različne umetniške zvrsti.

Nada Kozina

PRAVA POT V ŠOLO

Občina Piran je nedavno namenu predala novo šolsko pot Arze – Oljčna pot. S tem naj bi bila šolarjem zagotovljena varna pot v šolo. Občinska svetnica **Jana Tolja** pa je opozorila, da šolarji kljub vsemu še vedno hodijo v šolo mimo pokopališča. Predlagala je postavitev ustrezne table oziroma oznake, da je to pot do šole. Občinske strokovne službe so ji odgovorile, da je postavitve označevalne table na tem mestu predvidena. Ker pa je lastnik objekta izrecno prepovedal postavitev table na zgradbo, še iščejo zanjo primerno lokacijo.

Po novi pešpoti šolarji varno v šolo (foto: až)

O GRADBENEM POSEGU OB KOPRSKI CESTI

Na podlagi obvestil krajanov in ogleda na terenu, je začasni upravitelj **KS Portorož** v začetku junija 2004 piranski občinski urad za inšpekcijo in redarstvo seznanil z nastajajočim izkopom ob Koprski cesti. Investitor je takrat porušil stari objekt, si utrl novo dovozno pot na cesto in začel z izkopavanjem materiala, pri čemer pa ni primerno poskrbel za prometno varnost ter za sprotni odvoz izkopanega materiala.

V začetku julija so na omenjenem uradu ugotovili, da ima investitor za gradbeni poseg vsa potrebna dovoljenja, tudi soglasje republiške direkcije za ceste o priključku na Koprsko cesto. Na uradu so pojasnili, da je bila Koprška cesta nekoč last direkcije za ceste in je šele lansko leto prešla v last piranske občine. Investitor pa si je še pred tem pridobil potrebna soglasja.

Ob številnih pripombah krajanov, Svet KS Portorož letošnjega januarja občino in upravno enoto zaprosil za podrobnejše podatke o gradbenem posegu: kako je gradnja pravno urejena in ali je v skladu s strategijo uporabe portoroškega prostora.

Iz odgovorov je razvidno, da obravnavana lokacija leži v **ureditvenem območju ST 5/15**, ki je urbanistično urejen s Prostorsko ureditvenimi pogoji za stanovanjsko - turistično območje **Pod Valetu** ter da je investitor posega agencija Artes nepremičnine, ki ji je UE Piran za gradnjo stanovanjske hiše na Letoviški 6 v Portorožu aprila 2004 izdala gradbeno dovoljenje.

Investitor je novembra 2003 zaprosil za izdajo gradbenega dovoljenja za nadomestno gradnjo, januarja 2004 pa je svojo vlogo spremenil v vlogo za gradnjo novega objekta. V novem stanovanjskem objektu pravokotne oblike precejšnjih dimenzij, višine K+P+M naj bi bile štiri stanovanjske enote: tri v pritličju in ena v mansardi. Vhodi v objekt so predvideni v kleti, ki je za osebne avtomobile dostopna z dvigalom z Letoviške poti, peš pa preko javnega stopnišča med Letoviško potjo in Koprsko cesto.

Objekt naj bi imel delno ravno streho, delno pa dvokapnico krito s korci. V gradbenem dovoljenju je zapisano, da mora biti objekt **oblikovan skladno z značilnostmi okolja**, kar pomeni, da mora biti pročelje gladko zarižano in barvano. Kot je s Koprške ceste videti, je fasada delno steklena, delno pa prekrita s keramiko v črno rumeni barvi. Na pobudo in zahtevo krajanov, ki se ne strinjajo ne z velikostjo ne z zunanostjo nastajajočega objekta, je Svet KS marca letos od pristojnih zahteval pojasnila, če je gradnja v skladu z veljavnimi prostorskimi akti za to območje in če poteka v skladu s pridobljenimi dovoljenji. Z odgovorom vas bomo seznanili v eni od prihodnjih števil Koprščana.

CRUISE & FERRY CENTER TURISTIČNA AGENCIJA

Specialisti za krizarjenja in vse vrste prevozov: Trajektni, letalski in železniški.
Počitnice in hoteli po vsem svetu.

Ekskluzivno zastopamo naslednje družbe:

Costa Crociere, MSC Crociere, Louis Cruises, Royal Caribbean & Celebrity Cruises, Carnival, Princess, Cunard, Minoan Lines, Superfast & BSE, G&A, Anek, GNV, Corsica & Sardinia Ferries, Moby Lines, Jadrolinija, Tirrenia, SNAV, SEM, P&O, Viking, Trentitalia, Britair, Amtrak, Finnair.

Cruise & Ferry Center, Obrtna cona – Luminjanska 94b, Lucija

Pričakujemo vas od 10.00 – 18.00 ure

Pokličite: (05) 67 10 777

www.cruise-ferry-center.com

NAM NI VSEENO, TUDI VAM NE SME BITI!

V ponedeljek, 19. aprila je v Luciji potekala volilna skupščina Zdrženja borcev in udeležencev NOB občine Piran. Na skupščini so bili prisotni delegati, ki so jih pooblastile krajevne organizacije borcev na svojih letnih skupščinah. Za predsednika Zdrženja borcev NOB Piran je ponovno izvoljen Riccardo Giacuzzo, podpredsednika sta postala Gustav Guzej in Ivan Dekleva, tajniške naloge pa bo še naprej opravljala Kristina Drenik.

Iz poročila o delu, ki ga je podala Roža Kandus, je razvidno, da je za borci aktivno štiriletno obdobje. Ugotavljajo, da jim družbena klima, ki jo prinaša nova oblast, ni naklonjena. Evropa, ki ji pripadamo, goji vedno večje spoštovanje do žrtev nacizma in fašizma, obsoja grozodejstva in izdajstva, v naši domovini pa ni tako. Kako drugače razumeti odnos vlade do

jubileja prve slovenske vlade, do odtegotovanja sredstev vojnim invalidom, do ukinjanja sredstev za delovanje zveze združenj borcev in podobno.

Tončka Senčar, ki je skupščino vodila, je poudarila uspešno sodelovanje z italijanskimi in hrvaškimi organizacijami borcev. S slednjimi so nedavno podpisali sporazum o ohranjanju tradicije NOB in proti blatenju Titovega imena.

Borčevske vrste se ne glede na starost širijo. Obiščete jih lahko v Župančičevi ulici 14 v Piranu, ali pa pokličete po telefonu št.: 673-15-20. Lahko se obrnete tudi na predsednike krajevnih odborov, ki so **Stojan Ražem** (Piran), **Vida Medvešček** (Portorož), **Peter Turšič** (Lucija), **Marjan Mejak** (Sečovlje) in **Ivan Krbavčič** (Strunjan). (D.M.)

* Poročilo, sprejeto na nedavni volilni skupščini Zdrženja borcev in udeležencev NOB piranske občine, ugotavlja, med drugim, da se desničarske sile pri nas jačajo. Sestavljalci poročila so jih seveda našli – stavili bi, da jih bodo – v krajevni skupnosti Portorož in Portorožanu. Promptno je takšni enostranski ugotovitvi nasprotoval (le) ugledni član tega združenja, član portoroškega sveta in sodelavec Portorožana, gospod Dušan Puh. Je na takšno enostransko ugotovitev sploh vredno karkoli pripomniti? Morda zgolj, da je »out of time« (izven časa). Da ne omenjamo tarnanje na tem skupu prisotnega lastnika nesrečnega Primorskega utripa, ki je samega sebe glasno prepričeval, »da pa on (Primorski utrip) že ni občinsko trobilo«. Če se mu je uspelo prepričati, nam ni znano.

Uredništvo

ČLOVEŠKO BLATO NA DVORIŠČU

Poklicala nas je gospa **Kristina Kuret** z Istrskega odreda 2 (pod bivšo restavracijo Asterina v Luciji) in povedala, da njena ter bratova družina (Dolgan), ki živita v isti hiši, že poldrugo leto doživljata nezasišane nevšečnosti. Ob deževju namreč iz kanalizacije na sosednjem travniku radi izbruhnejo na plano človeški odpadki, papir in druga nesnaga. Velikokrat preplavijo njihovo dvorišče, ki ga morajo potem na veliko izpirati. Doživeli so celo, da se je zamašila kanalizacija v hiši, kar je povzročilo poplavo človeških odpadkov v pritličju. Kadar dežuje, marsikatero noč ostanejo budni, da bi v nujnih primerih čim hitreje ukrepali.

Družini Kuret in Dolgan doživljata nezasišane nevšečnosti (foto: až)

»Gre za kanalizacijske cevi, ki tečejo iz gornjega dela Lucije. Ne vem, ali ima še kdo podobne nevšečnosti, toda to, kar se dogaja nam, resnično ni vredno človeka. Ker oddajamo sobe turistom, si lahko samo predstavljate našo zadrego. Izvedeli smo, da je travnik občinska last. Že poldrugo leto se pritožujemo na občino in na Javno podjetje Okolje. Pristojni so si kanalizacijo že ogledali, obljubili so, da bodo težavo odpravili, hkrati pa pristojnost za ureditev razmer zvrčajo drug na drugega, tako da se zadeva nikakor ne premakne z mesta.« nam je pripovedovala obupana gospa.

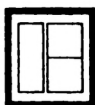
(až)

KDO JE POŠKODOVAL OLJKE?

Piranski policisti obravnavajo nevsakdanji dogodek. Nekdo je na njivi na lucijskem Kampolinu k trem oljkam zlił neznano snov in drevesa poškodoval tako, da nekaj let ne bodo rodila. Po nestrokovni oceni je lastnica oškodovana za 200 tisočakov.

DRUŠTVO OBZORJE PIRAN

Nudi svetovanje vsem ljudem v duševni stiski. Na osebni pogovor se lahko prijavite vsak delavnik od 10. do 14. ure. Tel.: 041/ 954-769.

ing. BOŽIČ STOJAN

**ALUMINIJASTA
OKNA, POLKNA,
VRATA, VERANDE,
VETROLOVI**

Pobegi, Frenkova 9/a
05/653-15-00, 041/653-122

VITA

**TRGOVINA Z MEDICINSKIMI PRIPOMOČKI
NEGOZIO DI ARTICOLI
MEDICINALI**

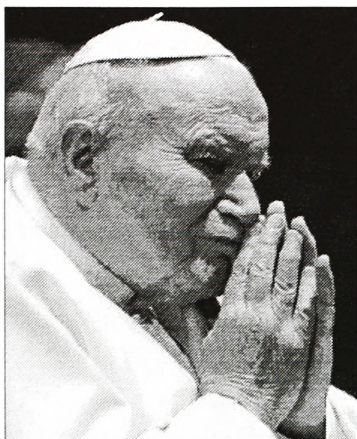
**TRGOVSKO
POSLOVNI
CENTER LUCIJA**
Obala 114, Lucija
Tel. Fax: 05 - 6771 - 310

- Celotni program za nego zob - Zeliščni in vitaminski preparati - Naravna kozmetika za nego obraza -
- Vsa kozmetika in pripomočki za nego nog -
- Preventivne (terapevtske) in kompresijske nogavice
- vozički, toaletni stoli, bergle, hodulje...

Urnik - Orario
Ponedeljek - Petek / Lunedì - Venerdì
8.30 - 12.30 / 16 - 19
Sobota / Sabato
9 - 13

MILIJONI SO SE POSLOVILI OD PAPEŽA JANEZA PAVLA II.

»Z žalostjo v srcu, toda polni veselega upanja in globoke hvaležnosti«, kot je dejal dekan kardinalskega zbora Joseph Ratzinger v svojem nagovoru pri pogrebni maši v petek, 8. aprila pred baziliko sv. Petra v Rimu, se je ves svet, z njim pa tudi Slovenija, poslovil od papeža Janeza Pavla II., državljana sveta, enega največjih mož v zgodovini človeštva in katoliške Cerkve, kot mu priznavajo te dni ljudje po vsem svetu. Od papeža, ki so mu že za življenja zaradi vsega, s čimer je v 26 letih in šestih mesecih svojega pontifikata zaznamoval sodobni svet, dali naziv »Veliki«, se je v prvem tednu aprila poslovila nepregledna množica, dostojanstvenikov in preprostih ljudi, predvsem pa mladih, ki so pripotovali v Rim z vseh strani sveta.

Bil je človek vere, od tod vsa njegova velika dejanja. Z njimi je spreminjal svet in človeško zgodovino. Njegovih 105 potovanj, prvo k Materi božji v Guadalupe v Mehiki in zadnje v Lurd, pa potrjujejo, da je živel iz gesla »Ves tvoj«. Bil je ves Marijin, njej je pripisoval tudi čudežno rešitev ob atentatu, zato je s hvaležnostjo romal v Fatimo. Štiri milijone ljudi se je prišlo posloviti od njega v Rim, skoraj dve milijardi jih je spremljalo slovo pred malimi

ekrani. Šestdnevno poslavljanje, ki so ga zaznamovali predvsem

mladi, pa dokazuje, kakšno sled je pustil v njihovih srcih.

Janez Pavel II. je s svojo vero in pričevanjem spreminjal in še spreminja človeštvo. Prepričan je bil, da je svetost dosegljiv cilj. Razglasil je 482 svetnikov in 1338 blaženih. Še danes spodbuja mnoge, da vztrajajo v hoji za Kristusom.

Svet je z njegovim slovesom doživel veliki misijon oziroma duhovne vaje. Ob doživljanju njegovega umiranja, smrti in pogreba se je mnogim zastavilo vprašanje o smislu življenja.

Že takoj po njegovi smrti so začele prihajati pobude za njegovo svetništvo. Napisli, kot so »**Santo subito**« (Svetnik takoj) na Trgu sv. Petra ali »**Papež svetnik**« v ljubljanski stolnici razodevajo splošno občutje, da je umrl človek, ki je krščanstvo živel do zadnjega vlakna svojega bitja. Prepričani smo, kot je dejal **kardinal Ratzinger**, »da nas že gleda in vidi z okna Očetove hiše ter nas blagoslavlja«.

Heidi Mikuš

NOVI PAPEŽ JE NEMEC

Kardinalski zbor je za novega papeža izvolil 78-letnega nemškega kardinala Josepha Ratzingerja, ki si je izbral ime **Benedikt XVI.** Kot profesor teologije in dogmatike je bil leta 1977 imenovan za kardinala, štiri leta pozneje je postal prefekt kongregacije za nauk vere, pred tremi leti pa je postal dekan kardinalskega zbora. Ves čas je tesno sodeloval z Janezom Pavlom II., in bil

teološko izjemno kreativen in vpliven.

PREJELI SMO: POHVALE POLICISTOMA

Želim pohvaliti dvoje policistov, ki sta me v torek, 19. aprila okrog 13. ure ustavila na Belokriški cesti. Opozorila sta me, da po novem zakonu o varnosti v cestnem prometu voznik ne sme iz vozila, dokler mu tega ne dovoli policist, česar nisem vedel. Ker sem doma na Prečni cesti in le 200 metrov od tod zavijem na Staro cesto, sem vozil s parkirnimi lučmi. Na oba prekrskata sta me le ustno opozorila, ob koncu pa sta mi zaželela prijeten dan. Vsem krajanom in obiskovalcem lahko le zaželim podobnih srečanj. Policista želim javno pohvaliti za njuno vestno opravljanje svojih dolžnosti.

mag. Zvonko Kribel

KRATKE IN JEDRNATE

Mednarodna veslaška regata v Portorožu

V nedeljo, 1. maja bo v Piranskem zalivu 13. mednarodna veslaška regata, ki jo prireja Veslaški klub Piran. Tekmovanje se bo pričelo ob 7. uri in bo potekalo do 11. ure. Lanske regate se je udeležilo okrog 350 veslačev iz Hrvaške, Avstrije, Italije in Slovenije.

Jaz sem najboljši

Portoroško društvo Jaz sem najboljši skozi vse leto prireja športno – rekreativne in družabne prireditve. Tudi v mesecu maju jih je predvidenih kar nekaj. V nedeljo, 15. maja pripravljajo v Piranu Lov na zaklad po Piranu ter Tek med zvonjenjem, v soboto, 21. maja pa Judo na trgu, v soboto 27. maja pa še prireditev Otroci na trgu. Podrobne informacije dobite pri Mojmirju Kovaču (tel. 041/ 42-62, e-pošta: najboljsi@gmail.com).

Izdelovalci turističnih spominkov na plano!

Turistična zveza Slovenije in Združenje spominkarjev Slovenije sta v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije, Slovensko turistično organizacijo in Pospeševalnim centrom za malo gospodarstvo razpisala natečaj za izbor najboljših slovenskih turističnih spominkov v letu 2005. Natečaj je objavljen na spletni strani zveze: www.turisticna-zveza.si. Podrobne informacije dobite tudi na tel.št.: 01/ 43-41-670, e-pošta: tzs@siol.net.

Se počutite utesnjeno?

Morda ste obleceni v pretesne življenjske vzorce in je vanje ujeta kreativna energija? Vabljeni na predavanje in predstavitev delavnice 'Tvoje življenje - tvoja kreacija', ki bo v četrtek, 5. maja, ob 19. uri v KS Portorož. Srečanje vam bo pomagalo prebuditi voljo in osvoboditi življenjsko energijo, ujeto v 'utecene' načine delovanja. Informacije: Zavod CDK, Ruska 13, Ljubljana, www.cdk.si, tel. 01/ 433-93-03.

(POST)TRANZICIJSKO ASISTIRANJE IZVOLJENIH PREDSTAVNIKOV LJUDSTVA

V drugi letošnji številki Portorožana smo načeli zgodbo o tranziciji oziroma o tem, kako se je lastnilo gospodarstvo v piranski občini. Vzporedno s tranzicijo gospodarskih podjetij oziroma družb teče vseskozi tudi prehajanje občinskega javnega bogastva oz. občinskega premoženja. Videz je, kot da se izvoljeni upravitelji občinskega bogastva sploh ne zavedajo, kaj to imetje predstavlja za koristi in pričakovanja občanov. Še več. Ves čas se sprenevedajo, da skrbijo za interese »občinske države«, dejansko pa pomagajo tistim, ki bogastvo te, figurativno imenovane, »države« privatizirajo in škodijo javnim interesom. Vtis je, kot da se sploh nočejo zavedati, da bi morali občinsko imetje varovati in z njim ravnati kot dobri gospodarji, pa tudi da za gospodarjenje z njim veljajo enaka ekonomska načela kot za gospodarske družbe.

Verjetno so si upravitelji občine (kot neke vrste podjetja) prav zaradi tega - vsaj do nedavnega - na vso moč prizadevali, da bi javno dobro (bogastvo občine) imelo status "dezinvesticijskega premoženja" z najnižjo ali nikakršno vrednostjo. Tudi v procesih urbanizacije imajo odločujočo vlogo interesne skupine, ki pa se od tistih v gospodarstvu razlikujejo po tem, da jih je mogoče bolj slutiti kot videti. Če bi občina hotela preprečiti manipulacije (in ne, nasprotno, še sama slepiti ljudi), bi se morala jasno odločiti, kaj bo podpirala in kaj zavirala. Potem bi tudi urbanistom, podjetnikom in vsem drugim bilo jasno: da spreminjanje gospodarskih objektov v zasebna stanovanja ni v interesu občinskega gospodarstva, da gradnja novih vikendov ni v interesu občine ali njenih prebivalcev in tudi, da bo občina Piran »normalna skupnost« šele takrat, ko bo tudi "tistim, ki so bili v svoji karieri izrazito uspešni", lahko odrekla "privilegije" pri pridobitvi zasebne počitniške vile - ne glede na to, koliko imajo pod palcem - in jim ponudila počitnice v hotelih!

Komu vse odzira zaslužek »nevidna« ekonomija vikendaških bivališč?

Po grobi oceni je na območju občine Piran vsaj 2000 (dva tisoč) počitniških stanovanj. Če ima vsako povprečno po tri ležišča, lahko sklenemo, da štejejo počitniška bivališča (vikendi) kar 6000 ležišč - več kot ima

dajatvenih obveznosti. Ob tem se postavlja obilo vprašanj brez odgovorov, recimo: koliko - če sploh kaj - lastniki teh kapacitet prispevajo v občinski proračun? Na drugi strani pa - kolikšne (grotne) koristi vsa ta ležišča oziroma počitniška bivališča prinašajo njihovim lastnikom in koliko ilegalno "odžrejo"

gospodarstvu? Za koliko se, zaradi teh zmogljivosti, povišajo javni izdatki vzdrževanja in za gradnjo infrastrukture (za vodno oskrbo, čistilnih naprav, kanalizacije itd.) za katero prispevamo zgolj stalni prebivalci piranske občine? Tega in tudi drugih delov »uzurpirane (sive)« ekonomije nihče ne spremlja, od te »nevidne« ekonomije pa tudi nihče ničesar ne terja. Še več: v piranski občini je lastnikom počitniških bivalnih enot zagotovljeno povsem nemoteno in kvalitetno bivanje, rabo "javnih dobrin visokega standarda" jim zagotavljamo drugi, stalni prebivalci. Nujno bi bilo kaj ukreniti in spremeniti!

Predsednik LDS in prejšnje slovenske Vlade, gospod Rop je - po volilnem porazu - oznanil, da je tranzicija v Sloveniji skoraj zaključena. Po njegovem nadvse

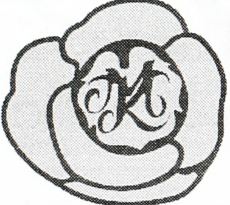

Ni vse v denarju, nekaj je tudi v zlatih palicah (zd) - foto: až

mesto Piran stalnih prebivalcev (slabih pet tisoč), s čemer kar za trideset odstotkov prekašajo obstoječe hotelske zmogljivosti. Vse te ogromne (vikendaške) zmogljivosti na območju piranske občine nimajo urejenega (fiskalnega) statusa in so tako rekoč brez

zagotavljam drugi, stalni prebivalci. Nujno bi bilo kaj ukreniti in spremeniti!

Predsednik LDS in prejšnje slovenske Vlade, gospod Rop je - po volilnem porazu - oznanil, da je tranzicija v Sloveniji skoraj zaključena. Po njegovem nadvse

VRTNARSTVO MOŠKON

Parecag 31, tel.: 05 672 20 10

VELIKA IZBIRA OKRASNIH RASTLIN:
za parke, vrtove, cvetlična korita

SADIKE:
pelargonij, verben, daliet, enoletnic

35 LET TRADICIJE

uspešno. Navedel je veliko izpolnjenih pričakovanj ljudi in uspehov prejšnjih vladajočih koalicij. To isto naj bi veljalo - z določenimi posebnostmi - tudi za občino Piran. O tem nas poskuša prepričati tudi naše občinsko vodstvo, ko poroča o svojih velikih uspehih.

Toda - nihče noče povedati: za koliko so se - v zadnjih desetih letih - zmanjšale hotelske in gostinske zmogljivosti, koliko delovnih mest je izgubljenih, kje v občini se lahko zaposlujejo naši mladi ljudje in strokovni kadri, kam so poniknila sredstva od prodanega premoženja,... Nikogar ni več mogoče preslepiti, da je bilo spreminjanje hotelskih depandans in bungalovov, več kot 150 počitniških domov (skoraj hotelov) in še drugih objektov v vikende oziroma počitniška domovanja z razdrobljenim lastništvom, za gospodarstvo naše občine koristno. Enako občanov ni moč več slepiti, da dajanje gostinskih lokalov v zakup za oderuške najemnine (namesto, da bi jih upravljala podjetja sama) in razprodajanje občinskih poslovnih prostorov ni osiromašilo turistične ponudbe, pa tudi da (pre)napihnjena poročila o delovnih in poslovnih dosežkih javnost le zavajajo. In tudi ne, da igralnica Casino že več kot dvajset let ni ničesar vložila v javno infrastrukturo ali v gospodarstvo občine, da tega niso delala niti hotelska podjetja, da vsi - razen občinskega proračuna - lahko poslujejo ali vlagajo le s sposojenimi sredstvi (ker lastnih pač ne premorejo), da gostinsko in turistično gospodarstvo, skupaj z igralnico, povzroča občanom in javni infrastrukturi dodatna bremena in slabo vpliva na družbeno skupnost (denimo: s povečanjem prostitucije, hazardskih razvad, z razvrednotenjem dela kot vrednote, s širjenjem »filozofije« hedonizma ipd.), da gostinstvo in vikendaške zmogljivosti jemljejo

drugim gospodarskim dejavnostim možnosti razvoja,...

Novi bogatini kupujejo najdražje parcele in postavljajo največje hiše

Ljudje vemo, koliko gospodarskih (industrijskih, storitvenih, trgovskih,...) podjetij se je umaknilo gostinski in turistični dejavnosti; koliko delovnih mest je bilo izgubljenih, da je usahnil tako imenovani »delavski turizem«, da sta se poslabšala položaj delavcev in varnost njihove zaposlitve, da so se zmanjšale možnosti zaslužka tako turističnim agencijam kot sobodajalcem, pa še veliko drugim pridobitnim dejavnostim (storitvene, trgovske, kulturne...), povezanih z gostinstvom in turizmom, da je sive ekonomije verjetno več kot legalne,... da je zniževanje gospodarske moči doseglo dno tudi zaradi lokalne gospodarske politike. Beremo, gledamo in poslušamo, da občina »zelo uspešno prodaja« parcele na najlepših predelih in obenem tudi vemo, da jih kupujejo »znane« gospodarske družbe »z omejeno odgovornostjo« (d.o.o.), zasluzkarske agencije, nepremičninski mešetarji, koruptorski s.p.-ji, pa celo »znani« posamezniki... - samo zato, da za ogromne dobičke gradijo luksuzna stanovanja in počitniške vile, za tiste »ki so bili v svoji karieri izrazito uspešni (tudi pri tranziciji)« in za samo njim znane »bogatine«. Zavedamo se, da se ti negativni trendi nadaljujejo, da ljudi ločujejo in delijo, da so dosegli tak zamah, da jih bo težko zaustaviti. Pa vendar bo to treba narediti.

Prikrivanje resničnih dejstev z raznim priložnostnim in hvalisavim okrasjem resničnosti ne bo spremenilo. Najslabše je, če jih razkrivajo drugi in ne tisti, ki so za to izvoljeni.

Rafael Dodič

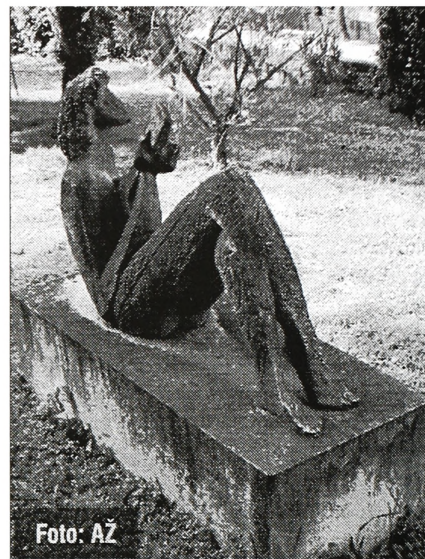

Foto: AŽ

NEGA NOG NA DOMU

NIMATE ČASA ALI PREVOZA ?

(medicinska pedikura, striženje nohtov, otiščanci, kurja očesa, trda koža, vraščeni nohti, boleče noge...)

primerno za diabetike in nepokretne osebe

STROKOVNO OSKRIBIMO
NA VAŠEM DOMU

Vinčec Karim
s.p. zdr. tehnik pediker
TEL. 031/ 851-242

AVDITORIJ

PORTOROŽ - PORTOROSE

2.-8. maj/maggio 2005

info: 05 67 66 777

1° festival evropskega filma / del cinema europeo

Pon*11.00, tor*19.00 **WELCOME HOME** (Dobrodošli doma / Benvenuti a casa)

Pon*13.00, tor*21.00 **BRODRE** (Brata / Fratelli)

Pon*19.30, sob*11.00 **SLEPILO** (L'illusione)

Tor*11.00, sre*19.00 **L'AMORE RITROVATO** (Italijanska romanca)

Tor*13.00, sre*21.00 **TORREMOLINOS 73** (Erotične počitnice '73 / Vacanze erotiche '73)

Sre*11.00, čet*19.00 **AUS DER TIEFE DES RAUMES** (Nagamelni Frankenstein / Il calciatore di ferro)

Sre*11.00, čet*19.00 **AUS DER TIEFE DES RAUMES** (Nagamelni Frankenstein / Il calciatore di ferro)

Sre*13.00, čet*21.00 **INCONSCIENTES** (Nezavedno / Incoscienti)

Čet*11.00, pet*19.00 **L'EX FEMME DE MA VIE** (Moja bivša / L'ex moglie della mia vita)

Čet*13.00, pet*21.00 **KONTROLL** (Kontrola / Controllo)

Pet*11.00, sob*19.00 **VREMYA ZHATVY** (Čas žetve / Il tempo della raccolta)

Pet*13.00, sob*21.00 **AE FOND KISS** (Le poljub / Un bacio solamente)

Sob*13.00, ned*19.00 **PLJAČKA TREČEG RAJHA** (Rap tretjega rajha / La rapina del terzo Reich)

UNID d.o.o. Piran

● mladinski servis

● Internet storitve, web design

Župančičeva 14, 6330 Piran

tel./fax 05 / 673-15-21

<http://www.unid.si>

Email: servis@unid.si

IDEJE ZA BOLJŠI JUTRI

V februarski številki Portorožana smo bralce pozvali k pobudam in predlogom, s katerimi bi radi prišli do dobrih rešitev za prostor v katerem živimo. Poleg vrste ustnih pobud, sta se dve bralki, Špela Pahor, knjižničarka v Izoli, ki je tudi naša stalna sodelavka ter Irena Sivka Horvat iz Centra za korekcijo sluha, odzvali s pisnimi pobudami. Obema se za predloge zahvaljujemo. Kot smo obljubili, smo za obe pripravili priročni darilci, ki ju lahko dvigneta v prostorih KS Portorož. Tudi vnaprej bomo zelo veseli vsakega vašega predloga.

Primerjava med »živo« Izolo in »mrtvim« Piranom

Špela nam je poslala kopico dobrih pobud, zlasti zanimiva se nam je zdela primerjava med Izolo in Piranom. Zatrjuje, da se ji dan na dan potrjuje, da je Izola v nasprotju s Piranom živo mesto - hiše se obnavljajo, čiste ulice so polne trgovin in kar je najzanimivejše, tu so mali ateljeji po en tolar, ki jih občina daje v najem raznim amaterskim in profesionalnim umetnikom in obrtnikom. »Kaj je privlačnega za naključnega sprehajalca, kot ogledovanje izložb in malih galerij? Poleg tega je tu še ulični muzej – gre za izložbe trgovin, urejene kot muzejske vitrine s starimi fotografijami ali njihovimi reprodukcijami ter s starimi predmeti, ki ponazarjajo preteklost Izole. V mestu je veliko zelenja, obalnih sprehajalnih poti, številne galerije, velika knjižnica, kino, zelo dejavna društva...«

Kaj pa Piran? Pasji iztrebki, grafiti, velbi, pod katerimi smrdi in kjer se nabirajo smeti... in vsaka klet je že garsonjera, ki jo stanodajalci zaračunajo nemarno drago in s tem izkoriščajo stanovanjsko stisko mladih in manj mladih. Ali pa je namenjena turistom.

»Po pripovedovanju starih Pirančanov so imeli domačini v vsaki kleti kakšno trgovino, pa če so prodajali samo navadne gumijaste elastike, ali cigarete na kos. Ulice so vsako soboto pometli in pomili stanovalci sami, vsak pred svojim pragom (tega seveda danes ni mogoče pričakovati) in bogne daj, da je kdo čedal po zidu! Kljub vsej skrbi in

trudu mnogih naših smetarjev pa so danes čiste le glavne ulice, stranske smetariji obiščejo vsaka dva tedna. Zidovi v nekaterih ulicah se podirajo in nihče jih ne popravi. V Rozmanovi ulici ima škarpa že take trebuhe, da je kar nevarno hoditi mimo. Nevarno postaja na obzidju, pa je ena od najzanimivejših turističnih točk. Bolnišnica sameva in propada; v zgradbi bi lahko uredili veliko stanovanj. V mestu je preveč gostiln in premalo drugih možnosti preživljanja prostega

časa (balinanje, karte, šah). Čokoladnica sameva, razen ob posebnih priložnostih. Kaj je ni škoda? Morda bi pa tam lahko, po vzoru izolske knjižnice, domačini razstavljali ročna dela, slike in podobno.«

Mlade z nečim zaposliti

Gospa Irena Sivka Horvat je zapisala, da se ne strinja s tistimi, ki menijo, da v naši občini ni bilo nič narejenega. »Menim, da smo na veliko področjih uvedli inovacije, vendar te nikoli niso dobre za vse. Ker sem prepričana,

da kritiziranje samo ne spodbuja napredka, bom predstavila nekaj svojih zamisli:«

1) Kako uspešno pomagati socialno najbolj ogroženim, zasvojenim ali kako drugače odrinjenim na rob?

Marginalnih skupin je veliko, zato se bom osredotočila le na nekatere: vzgojno in socialno šibke družine, zasvojenice (predvsem uporabnike prepovedanih drog in alkoholičarje) ter ostarele, osamljene ljudi. Poleg vseh utečenih oblik dela z družinami, menim, da bi bilo tem otrokom smiselno ponuditi popoldanske dejavnosti, ki bi jih vodili strokovno usposobljeni ljudje. Gre predvsem za otroke, ki imajo tako učne, kot tudi težave v socialnem prilagajanju (podobno, kot je pred leti deloval projekt Piranski model). Potrebno bi bilo pritegniti tudi starše, ki bi se na nevsiljiv način učili tega, česar očitno ne znajo, ne zmorejo. Zasvojenice bi morale zaposliti. Veliko je ostarelih ljudi, ki težko gredo do trgovine, po drugih opravkih. Morda potrebujejo malo družbe. Mlade bi lahko (namesto, da postopajo po mestu) zaposlili vsaj za urico ali dve dnevno. Ostarelim bi skočili v trgovino, jim pospravili po hiši... Ne pa da prejemajo socialno podporo »kar tako«. Tudi iz psihološkega vidika bi bila takšna rešitev dobra, saj bi tudi sami občutili, kako lepo je, ko nekomu pomagaš.

2) Kako preprečiti velike stroške, ki jih povzroča vandalizem?

Tu ni velike filozofije. Z doslednim 24-urnim nadzorom, predvsem na krajih, kjer se vandalizem najpogosteje pojavlja. Menim, da bi imela občina manj stroškov s plačilom redarjev, kot s povzročeno škodo. Nadzor redarjev bi bil zelo potreben tudi nad lastniki psov. Pasji iztrebki kvarijo izgled Pirana, krajani se upravičeno pritožujemo. Z denarnimi kaznimi bi, če ne drugega, primaknili kak tolar v občinsko blagajno.

3) Kako urediti promet...

Imam idejo za omejitve hitrosti vozil. Glede na to, da nekateri dobesedno pridivjajo mimo rampe v mesto, bi bilo smiselno na mestu, kjer je rampa stala včasih (pred lokalom Bistro pod skalco) namestiti cestne ovire.

Številka/ Numero 4* April 2005 – Aprile 2005 * letnik/ anno XV* Portorožan je vpisan v republiški register časopisov pod št. 850* izdajatelj in ustanovitelj KRAJEVNA SKUPNOST PORTOROŽ/ COMUNITA' LOCALE DI PORTOROSE * Transakcijski račun KS Portorož pri UJP - Urad Koper, št. 01290-6450836431 Naslov uredništva/ L'indirizzo della redazione: Obala 16, p.p. 46, 6320 Portorož/ Lungomare 16, 6320 PORTOROSE* UREDNIŠTVO/ REDAZIONE: Marko ZORMAN (gl. urednik), Mitja JANČAR (odg. urednik), Andrej ŽNIDARČIČ (sekretar), Livija SIKUR ZORMAN, Nada KOZINA, Heidi MIKUŽ* računalniški prelom: Edi ZADNIK* tisk/ stampa: PIGRAF d.o.o. Izola * izhaja: mesečno * naklada: 3.000 izvodov * cena: 0 SIT * Tel. Uredništva: 05/ 674-09-48 ali 674-09-47* e-mail: ks.portoroz@amis-net * V TEJ ŠTEVILKI SO SODELOVALI ŠE/ A QUESTO NUMERO HANNO COLLABORATO: Sonja POŽAR, Špela PAHOR, Valentina KLEMŠE, Lea KALC FURLANIČ, Dragica MEKIŠ, Jana NOVAK, Ana KALC HAFNER, Jakob ČEMAŽAR, Igor BIZJAN, Ivan ZUPANČIČ – Župa, Andrej SUSMAN, Franjo FRANČIČ, Rafael DODIČ in še kdo.

Ekologija in sečoveljske soline

V eni najrazvitejših in najbogatejših dežel v Evropi že vsak drugi moški in vsak tretja ženska zbolita za rakom. Končno tudi strokovnjaki začene opozarjati, da je to posledica vedno večje onesnaženosti okolja in hrane in ne zgolj daljše življenjske dobe prebivalcev razvitega sveta, kot so zatrjevali še pred nekaj desetletji. Stroški za zdravstveno nego najbrž presegajo dobičke onesnaževalcev (kemične in druge industrije), zato se o tem veliko več govori in piše kot pred časom. Tako ni čudno, da se je v zadnjih sedmih letih delež sonaravno pridelane hrane v Švici kar podvojil.

Zastavlja se vprašanje, ali lahko vsakdo med nami pripomore k temu, da bi bila neoporečna hrana na voljo čim večjemu krogu ljudi. Gre namreč za to, da je sonaravno pridelana hrana dražja, kar je razumljivo, saj mora pridelovalec v pridelavo vlagati veliko več truda in časa. Pa še videz ponujenega blaga ni vedno tako privlačen, kot ga kaže na primer umetno gnojeno, redno škropljeno in v hladilnicah hranjeno sadje ali zelenjava.

Vsak začetek je težak, a vendar ne gre odlašati, vsaj ne tam, kjer lahko s sorazmerno majhnim denarnim vložkom prispevamo k ohranjanju tradicije, zdravja in delovnih mest naših ljudi. Mislim namreč na soline in solinarje. Prejšnjo jesen je bil na obisku pri nas francoski solinar, predsednik francoske solinarske zadruge, ki si prizadeva za ponovno uveljavitev naravno pridelane soli, to je soli, ki jo pridobivamo z izhlapevanjem morske vode brez umetnega segrevanja in z ročnim pobiranjem. Samo še v štirih evropskih obmorskih krajih pridelujejo na ta način belo zlato, med njimi so Sečoveljske soline. Gost s francoske zahodne obale (*Guerande ob izlivu reke Loire*) je med drugim povedal, da so za ponovno uveljavitev in donosnost tradicionalnega načina pridelave potrebovali dobri dve desetletji in to potem, ko se je izkazalo, da turizem počasi peša. Z večjimi in manjšimi turističnimi objekti so pozidali kilometre obale in bolj kot se je širila gradnja, manj je bilo turistov. Nazadnje so začeli zasebnikom prodajati apartmaje, ki so sicer zasedeni, a le po nekaj tednov v letu. Nekdanji solinarji, zdaj zaposleni v gradbeništvu ter v gostinstvu,

iščejo nove možnosti ali pa se vračajo na solna polja. Razveseljivo je, da je med njimi pretežna večina mlajših od 40 let. Razvija se nova vrsta turizma – obiskovanje solnih polj in neokrnjene narave.

V Franciji strogo nadzorujejo vsebnost raznih sestavin v naravno pridelani soli in ko je ta idealna, se lahko sol prodaja dražje. Človeku se je kar milo storilo, ko je francoski gost ob obisku Strunjanskih in Sečoveljskih solin pohvalil izredno poznavanje solinarstva

V razvitem svetu se zavedajo pomena naravno pridobljene hrane (foto: župa).

in zavzetost naših solinarjev ter njihovih predpostavljanih. Menim, da si zaslužijo tudi našo pozornost in podporo. Vsak posameznik naj bi porabil za prehrano na mesec od 150 do 300 gramov soli. 300 gramov mineralne ali predelane soli stane 30 tolarjev, sečoveljske soli pa 75 tolarjev, to se pravi, da bi za domačo sol morali mesečno izdati dodatnih 45 tolarjev. Menim, da je to za večino še vedno sprejemljiv znesek, če pomislimo, da

je takšna sol primernejša, da se s sonaravno pridelavo zagotavlja kruh desetina delovnih ljudi, hkrati pa ohranja enkratno naravno okolje.

Ko bi tudi vsa slovenska prehrabena in gostinska industrija uporabljala domačo sol, ne bi bilo potrebno skrbeti za usodo naših solin in solinarjev. Pa še na tuje bi lahko prodajali sonaravno pridelano sol in solni cvet, saj je zanimanje zanju čedalje večje, ljudje smo namreč pripravljeni vedno več plačevati za zdravje in dobro počutje.

Ana Kalc Hafner

Aktivnosti v tednu rdečega križa

(8. - 15. maj)

* **Ponedeljek, 9. maja** : DAN ODPRTIH VRAT (poslovni prostori organizacije v ul. IX. korpusa 10 v Piranu).

* **Torek, 10. maja**: V prostorih Dnevnega centra za starejše ŠKOLJKA v Piranu bo ob 17. uri predavanje na temo: Prehrana v tretjem življenjskem obdobju (predava Dragica Blatnik).

* **Sreda, 11. maja**: med 10. in 12. uro in /ali med 16. in 17. uro delitev prehrabnih paketov socialno ogroženim posameznikom in družinam (skladiščni prostori organizacije, Župančičeva 14 v Piranu).

* **Četrtek, 12. maja**: Mladi pristovoljci iz Srednje zdravstvene šole Izola bodo na Tartinijevem trgu med 10. in 12. uro prikazali potek reanimacije (oživljanje). 12. maj je hkrati dan medicinskih sester.

LUMA ŠPORT

TRGOVINA in SERVIS KOLES

NOVO! Kolesa znamk GT, Jamis, Ghost, BMX, Focus, Fuji, Wheelset

PORTOROŽ-LUCJA, Obala 127 (v križišču)

URNIK: vsak dan od 9. do 12. in od 17. do 21. sobota od 9. do 12.

Tel.: 05 677 10 70

e-mail: lucmag@siol.net

Spletna stran: www.lumahrvin.si

LITERARNI NATEČAJ SEČOVLJANOV

Kulturni odbor KS Sečovelje razpisuje Javni natečaj za najboljša literarna dela in etnološka dela pod spodnjim naslovom (gre za poudarek na materinem jeziku, sožitju med narodi, interesnih govoricah, ostalih socialnih zvrsteh jezika). Delo je lahko proza, poezija ali zapis običajev in navad, dolžina dela je omejena na tri tipkane strani. Nagrade za literarno (etnološko) delo bodo podeljene v starih skupinah: od 7 do 12 let, od 13 do 16 let, od 17 do 23 let ter od 24 do 99 let. Avtorji so dolžni svoja dela poslati v treh izvodih v kuverti s pripisom: NATECAJ – NE ODPIRAJ na naslov Krajevna skupnost Sečovelje, Sečovelje 24, 6333 Sečovelje, do 1. junija letos. Na koncu vsakega dela mora biti ime in priimek, naslov in lastnoročni podpis. Podrobne informacije na gsm: 041/256-370 (Bostjan Udovič).

POMENA POMORSTVA SE NE ZAVEDAMO DOVOLJ

Piran je staro, zelo staro mesto. Njegovi začetki segajo vsaj do rimskih časov, nemara v še zgodnejše obdobje, ko so te kraje naseljevala keltsko-ilirska plemena Histrov, po katerih naj bi polotok Istra podedoval tudi ime. Ime Piran pa najverjetneje izvira iz grške besede »pyros«, ogenj, ki naj bi ga prvotni prebivalci kurili na skrajnem rtu kot jezik zašiljenega polotoka - svetlobno sporočilo ladjam, da plujejo blizu kopnega. Starodavno mesto, v katerem je do množične odselitve po drugi svetovni vojni živelo pretežno romansko prebivalstvo, je premoglo nekaj pomembnih kulturnih ustanov, kot denimo: Tartinijevo gledališče, bogato mestno knjižnico, župnijski in mestni arhiv... S postavljanjem muzeja v Piranu pa je začel zgodovinar dr. Miroslav Pahor, po rodu s Krasa - pred tem je služboval v koprski študijski knjižnici - , ki je potem ostal tudi njegov dolgoletni ravnatelj.

Zapuščina stare mestne knjižnice (*Biblioteca civica di Pirano*), katero so preselili v vogalno dvonadstropno palačo *Gabrielli* neposredno ob mandraču, je bila zametek mestnega muzeja, nastalega leta 1954. Obelježevanje njegove petdesetletnice pa poteka šele letos, ob obletnici, ko je tudi resnično zaživel. Palačo zanimive trikotne tlorisne oblike, ki so ji zaradi zaključne okrogline na južnem delu nekdanj pravili *La Rotonda*, v kateri domuje muzej še dandanes, so postavili v prvi polovici ali sredi 19. stoletja. Edina posvetna klasicistična stavba v mestu (v istem slogu je zgrajena še cerkev svetega Petra na Tartinijevem trgu) ne izstopa le zaradi svojega lepega pročelja, temveč jo odlikuje tudi notranja arhitektura: kamnito stopnišče z mogočnimi stebri, predvsem pa prvo nadstropje, »*piano nobile*« (plemenito nadstropje) s svojimi izvirnimi stropnimi in stenski poslikavami ter »*stukaturami*«, ki sobanam čudovitega pogleda na piranski pristan še dodajajo mikavnost. Nekdanji lastniki palače, družina *Gabrielli*, vsi izobraženci, so se odselili že pred eksodusom bivšega prebivalstva, njihovi daljni potomci, ki so kasneje obiskali Piran, pa so bili navdušeni, ko so v svoji nekdanji hiši našli muzej.

V skladišču soli Monfort bi lahko nastal sodoben muzej pomorstva

Piranski muzej je že od začetka premo-gel zbirko, ki je pričala o pestri zgodovini

pomorstva tukajšnjih krajev. Na preučevanje pomorstva in z morjem povezanih dejavnosti pa se je osredotočil kasneje, leta 1967, ko

Prvo nadstropje - »*piano nobile*« - muzejske palače Gabrielli v Piranu, pred katero je v pristanišču od leta 1995 zasidrano tudi prvo muzejsko plovilo, potovalna jadrnica (kuter M6), nekdanj last baletnih plesalcev Pie in Pina Mlakarja.

se je preimenoval v *Pomorski muzej »Sergej Mašera«*, po poročniku nekdanje jugoslovanske kraljeve vojne mornarice. S svojim

kolegom se je namreč ob začetku druge svetovne vojne na rušilcu, zasidranem v **Boki Kotski**, iz protesta razstrelil. Predmet raziskovanja piranskega muzeja, v katerem deluje danes osem strokovnjakov, je tako postala zgodovina slovenskega pomorstva ter z morjem povezane gospodarske panoge - od solinarstva, ribištva, do pomorskega gospodarstva ter zbiranje s pomorstvom povezane materialne kulturne dediščine. »*Slovenija bi se morala zavedati, kako pomembno je zanjo morje, pa seveda tudi zgodovinsko utemeljena povezanost z njim in s pomorstvom. Potemtakem bi bilo nujno, da bi slovenska država podprla ureditev sodobnega pomorskega muzeja*«, je prepričana umetnostna zgodovinka **Duška Žitko**, svetovalka v piranskem muzeju, ki meni, da se niti piranska občina niti država ne zavedata pomembnosti zgodovine pomorstva Slovencev. Če bi se, potem se v muzeju zagotovo ne bi več soočali z neurejenim pravnim statusom. Našel bi se tudi denar za njegov nadaljnji razvoj in širitev. Muzealci tako že nekaj časa razmišljajo, kako bi manjše portoroško skladišče soli *Monfort* na portoroških *Fizinah*, ki ne služi več svojemu namenu (v prizidanemu delu je danes trgovina), preuredili v sodoben muzej pomorstva. Nekdanja skladiščna zgradba, razglašena za tehnični spomenik, je dovolj prostrana za ureditev od razstavnih soban, dvoran za pedagoško in didaktično dejavnost ter organizacijo strokovnih srečanj, do restavracije in muzejske trgovine. Prostora je dovolj, denimo, za razstavljanje starodavnih plovil, kakršno je *čupa* (deblak) prvih slovenskih morjeplovcev z območja Devina in Sesljana. Iz Chioggie, Ogleja in Benetk pa bi lahko prepeljali stare tipe čolnov (npr.: *topo*, *batana*, *bragoc*, *bracera*, *trabakola*...), ki so jih uporabljali nekdanji piranski ribiči in pomorščaki.

Zamisel o preureditvi starega skladišča v muzej bi bila za kakšen korak bližje uresničitvi, če bi se njegovega pomena zavedalo tudi turistično gospodarstvo. Temu pa se, mimogrede, še sanja ne, kako bi obe ogromni stavbi masi tik ob morju (skladišči

Nega in ultrazvočna terapija obraza

Nega telesa

Ultrazvok in vakum terapija telesa

Elektro stimulacija obraza in telesa

Depilacija

Manikura

Pedikura

Refleksna masaža

Tui-na masaža

Solarij

Infrardeča savna

Kozmetika Jana Novak s.p.

Lepa cesta 1, 6326 Portorož

tel: (05) 6-15 25-
(041) 321 48-

Monfort in Grando, drugo še vedno služi shranjevanju soli), ki s svojimi debelimi zidovi kljubujeta tako zobu časa kot uničevanju človeških rok, lahko uporabili.

Da se - ne lokalna oblast ne vodilni turistični delavci - ne zavedajo, kako zelo bi muzej prispeval k popestitvi kulturne ponudbe v kraju, dokazujejo že vrsto let zaprta vrata edinega muzeja v Portorožu, ki gostuje v vili *San Marko*, h kateri se skozi park vije slikovito stopnišče. Stalno pomorsko zbirko (ladijske instrumente in druge predmete) je v vili, katere lastništvo je še nerešeno - tudi zaradi tega je prepuščena propadanju - v sodelovanju z edino slovensko ladjarsko družbo, **Splošno plovbo**, leta 1979 postavil piranski muzej (zdaj si jo je mogoče ogledati le s predhodno najavo).

Muzejska zbirka dostopnejša invalidom

Več sreče od pomorske zbirke slovenskega ladjarja ima etnološka zbirka, ki je leta 1981 našla svoje mesto v obnovljeni stari istrski hiši, po njeni nekdanji lastnici imenovani *Tonina hiša*, v zaselku *Goreli v Sv. Petru*, v katere pritličju so rekonstruirali tudi oljarno (*torkla*). V krajinskem parku *Sečoveljskih solin* je leta 1991 zaživel vsako leto bolj obiskan *Muzej solinarstva*, ki zajema tri doslej obnovljene solinarske hiše, usposobili pa so tudi nekaj predelovalnih polj soli. V piranskem muzeju načrtujejo še ureditev naravoslovnega centra, kjer bi se posvečali predvsem solinskim pticam ter preučevanju solin kot mokrišča. Muzej v solinah se lahko pohvali z največjim letnim obiskom: povprečno si ga ogleda od 12 do 15 tisoč ljudi. Žal pa sodelovanje z upravljalcem solin, kateremu je koncesijo dodelila država, njegov lastnik pa je družba **Mobitel**, ni takšno, kakršnega bi si želeli v piranskem muzeju.

Morda pa si z novo pridobitvijo - dvigalom, finančno ne zanemarljivo naložbo, ki jo je omogočilo ministrstvo za kulturo - večjega števila obiskovalcev lahko obetajo tudi v pomorskem muzeju v Piranu.

Od srede aprila so namreč z dvigalom muzejske zbirke dostopnejše tudi invalidom. Klasicistična palača bi seveda potrebovala še več posegov: popravilo strehe, ureditev pritličnih prostorov, v katerih so se namenili zagotoviti ustrežnejše pogoje za shranjevanje (in izposoj) knjižne zapuščine stare *Bibliotece civice* (na voljo pa imajo tudi veliko sodobne literature o pomorstvu), a problem je kroničen - pomanjkanje denarja.

Svojo petdesetletnico bo piranski muzej letos obeležil še s srečanjem slovenskih muzealcev, ki ga prireja **Slovensko društvo muzejskih delavcev** 20. in 21. oktobra (kar nekako sovпада tudi z občinskim praznikom) na Bernardinu, ko bo izšel tudi priložnostni zbornik.

Livija Sikur Zorman

ZLATO SIDRO

Pizzerija Zlato sidro
Obala 111 Lucija

Odperta vsak dan od 11. do 23. ure

**Se priporoča s pestro izbiro pic
in drugih jedi.**

Večer poezije v istrobeneškem narečju

OD SRCA K DUŠI

V četrtek, 7. aprila, na svetovni dan Romov, je bil v čitalnici izolske mestne knjižnice večer poezije v istrobeneškem dialektu. Avtorice pesmi Dorina Beržan, Tura Bevitori in Marinella Alba Reja so ga poimenovala *Del cuor ala anema - Od srca k duši*. Poleg treh izolskih pesnic je svoje pesmi brala tudi Pirančanka Maria Palakovič.

V Izoli se je predstavila tudi Pirančanka Marija Palakovič (foto: mg)

Pesmi avtoric so včasih osebno izpovedne, nežne, a tudi trpke, včasih pa pripovedujejo o ljubezni do lepih in skritih koticov mesta in okolice. Pesmi **Marie Palakovič** so tu in tam obarvane s humorjem. Na srečanju je nastopila tudi piranska glasbena skupina **Serenate**, ki jo sicer sestavlja sedem glasbenikov, vendar so se tokrat kot trio predstavili mandolinista **Arcangelo Svetlini** in **Aldo Alessio** ter kitarist **Valter Zubin**. Skupino je ustanovil danes petinšestdesetletni **Arcangelo Svetlini**. Igranja na mandolino se je začel učiti že v otroških letih v Rovinju pri mastru **Urbaniju**, ki je bil takrat po vsej Istri znan in priznan glasbeni učitelj. Kasneje je Arcangelo Svetlini igral in nastopal v različnih mandolinskih skupinah po Istri, Dalmaciji in v tujini. V nekaterih glasbenih zasedbah je igral tudi trobento. Ljubezen do mediteranske glasbe in do igranja na mandolino ga je pripeljala do tega, da je pred nekaj leti v Skupnosti Italijanov v Piranu začel voditi brezplačni tečaj igranja na mandolino. Njegova želja je namreč oživiti tradicijo mandolinskih orkestrov, ki je bila nekoč živa predvsem v obalnih istrskih mestih. Poleg mediteranske (istrske, dalmatinske, napolitanske, italijanske in grške glasbe) skupina igra tudi klasično in slovensko ljudsko glasbo. Na tem pesniškem večeru so se glasbenikom s petjem slovenskih in italijanskih ljudskih pesmi spontano pridružili tudi obiskovalci in s tem prepletanju zvokov poezije in glasbe dodali še ton topline in domačnosti.

Špela Pahor

STAROSLOVANSKA MAŠA NA BERNARDINU

Ob prazniku sv. Bernardina Sijenskega in ob Binkoštnem tednu Hrvaska katoliška misija iz Portoroža prireja v soboto, 21. maja ob 19. uri v cerkvi na Bernardinu sveto mašo v hrvaščini ter z berili v različnih jezikih. Sodelovali bodo pevski zbor iz Punta na Krku, ki bo pel staroslavansko maso, ter skupina *Rasketa*.

VELIKI SLIKAR V PIRANU

Do 19. maja si lahko v Mestni galeriji in Studiu galeriji Gasspar ogledate razstavo del spanskega slikarja **Antona Lamazaresa**.

Policija svetuje

TATVINE KOLES

Drage bralke in bralci!

Počasi, a vztrajno se približuje turistična sezona, čas višjih temperatur, tanjših oblačil ter neizogibne gneče na cestah. Slednji se večina med nami skuša izogniti na različne načine. Mnogi poprimajo za kolesa ter kolesa z motorjem, ki so nedvomno najprimernejša prevozna sredstva za premagovanje krajših razdalj. Ker pa bodo vozniki svoja kolesa in motorčke puščali vsepovsod, postanejo le-ti lahek plen za tatove. Pripravili smo nekaj nasvetov, kako ukrepati, da bi odvrnili nepridiprave od njihove namere, saj je preventivno delovanje voznikov koles ali njihovih uporabnikov zelo pomembno.

Policisti tukajšnje policijske postaje beležimo letno približno 25 tatvin koles. Ob prijavah tovrstnih kaznivih dejanj pa se srečujemo s težavo, da oškodovanci običajno vedo povedati le znamko in barvo kolesa, drugih podatkov pa ne, kar med drugim otežuje delo policije pri raziskovanju teh dejanj.

Svetujemo, da:

- kolo, ki dlje časa ni v uporabi, hranite v zaklenjenem prostoru,
- če morate kolo pustiti na prostem, naj bo prostor dobro razsvetljen,
- zaklenite ga z dobro ključavnico ali bolje, priklenite ga k ograji (za okvir kolesa in eno od koles hkrati),
- zapišite si podatke o kolesu, če ta nima serijske številke, si jo dajte vgravirati,
- koles po možnosti ne puščajte v odprtih prostorih stanovanjskih blokov (predprostor, hodniki), temveč jih hranite v prostorih, ki so drugim nedostopni,
- nikar ne puščajte kolesa oziroma kolesa z motorjem na nerazsvetljeni ulici ali parkirišču.

Policistom boste lahko ob upoštevanju teh navodil v veliko pomoč pri raziskavi kaznivega dejanja in izsleditvi storilca. Z željo, da bi bilo opisanih dejanj čim manj, Vam policisti PP Piran želimo varno in prijetno vožnjo.

Matej DRUŽINA, vodja policijskega okoliša

FERRARI NA STREHI

V soboto, 9. aprila se je na spolzki Belokriški cesti zgodila »atraktivna« prometna nesreča. Med vožnjo proti križišču za pokopališče je voznik ferrarija, italijanski državljan, zaradi neprilagojene hitrosti zapeljal na levo, zatem pa ga je prevrnilo na streho. V nesreči voznik ni bil poškodovan. (foto: as)

Foto: AS

Aprila je umrl profesor Oskar Kogoj, ki je poučeval latinščino na piranski gimnaziji v obdobju od 1961 do 1977.

Danes ne govori latinščine noben narod. V latinščini napisane knjige so zakladnica modrosti, etike in znanja. Znajo jo jezikoslovci, teologi in zgodovinarji, latinske izraze uporabljajo naravoslovci, pravniki, farmacevti in zdravniki. Latinščina živi kot sestavni del mnogih evropskih jezikov.

Piranski gimnaziji se pri urah latinščine niso učili izrazoslovja iz vsakdanjega življenja, kar ne bi bilo niti smotno, kajti življenje v starem Rimu je bilo povsem drugačno od današnjega. Učili so se o rimski kulturi, ki je eden od temeljev današnje evropske civilizacije. Urili so se v slovnic, ki je odsevala red v rimski državi in vojski, učili so se izrekov in pregovorov, torej modrosti starih Rimljanov, ki veljajo še danes. Spoznavali so osnove rimskega prava, zgodovine in književnosti.

Profesor Oskar Kogoj je bil do dijakov zelo spoštljiv. Večkrat je rekel: »Vi ste doctores in herba; sedaj ste še tako majhni, da se vas ne vidi iz trave. A zrasti boste v spoštovanja vredne osebe. Eden bo zdravnik, drugi minister, tretji profesor... Jaz se že sedaj veselim vaših uspehov!« Te spodbudne besede so v mladih ljudeh krepile občutek odgovornosti in jim vlivale moči. Latinščino in sploh gimnazijo so čutili kot blagor, ki so ga bili deležni.

Nada Kozina

BURJA LOMILA DREVEŠA

Foto: AS

V naših krajih že dolgo ne pomnimo takšne burje, kot je divjala v jutranjih urah v ponedeljek, 11. aprila. Sunki so dosegli tudi do 130 – 140 kilometrov na uro. Povzročila je veliko nevšečnosti in gmotne škode. Na sliki je hiša našega sodelavca, taksista Andreja Susmana, pri piranskem obzidju, na katero je padlo prelomljeno drevo. Sedemdeset let stara jelka je poškodovala satelitsko anteno, dimnik in prebila streho. Drevo so skušali s strehe najprej odstraniti gasilci, zatem komunalni delavci, vendar je to uspelo šele delavcem večjega dvigala. Škoda še ni ocenjena, zagotovo pa ne bo majhna. K sreči ima Susman hišo zavarovano.

*** Delo krepi človeka – a ne bančnega računa.**

Himalajske cedre (*Cedrus deodara*) v parku hotela Palace so verjetno najstarejša drevesa v naši občini.

AVTOHTONO RASTJE V PORTOROŽU

V zadnjem času se veliko govori o avtohtonem rastju v Portorožu, vendar pa le malo krajanov ve, da tega rastja v Portorožu skorajda ni. Območje Portoroža je bilo v preteklih stoletjih izrazito agrarno, še sedaj so v zaledju lepo vidne terase, na katerih je uspevala zelenjava, vinska trta in oljke. Z razvojem turizma v začetku 20. stoletja pa so zaradi popestritve zimskega obdobja začeli saditi vednozelenne in okrasne drevesne in grmovne vrste.

Tako najdemo v parku pred hotelom Palace 95-letne himalajske cedre (*Cedrus deodara*), ki so verjetno najstarejša drevesa v piranski občini. Že ime nam pove, da izvirajo iz zahodnega dela Himalaje, v Evropo pa so jih prinesli daljnega leta 1822. V parku uspevajo še črni bor (*Pinus nigra*), harringtonova patisa (*Cephalotaxus harringtonia*), ki izvira iz Japonske, volecvetna magnolija (*Magnolia grandiflora*), ki je doma v JV delu ZDA, palme (*Trachycarpus fortunei*) iz južne Kitajske ter listopadna indijska lagerstremija (*Lagerstroemia Indica*), lepo okrasno drevo z izvorom v Indiji. Za živo mejo so uporabili pušpan (*Buxus sempervirens*), vednozelen, samoroden strupeni grm, zelo redek v celinskem delu Slovenije, pa tudi oleander (*Nerium oleander*), doma iz Dalmacije.

Po letu 1970 se je ob glavni cesti nasadilo pinije (*Pinus pinea*), črni bor (*Pinus nigra*), alepski bor (*Pinus halepensis*), ob morju tamariso (*Tamarix gallica*) iz zahodnega Sredozemlja, divje kostanje ter ciprese.

Današnja razširjenost pinije je posledica njene odpornosti proti suši in vročini, užitna semena pa so uporabna pri izdelavi slaščic. Naravno je razširjena v severnem Sredozemlju, prav tako kot alepski in črni bor. Ciprese (*Cupressus sempervirens*) so že toliko časa razširjene v piranski občini, da jih imamo skoraj že za avtohtone. Še posebno jih je veliko v Sečoveljski dolini, kjer so jih včasih kmetje sadili za označevanje mej, vendar pa izvira cipresa iz vzhodnega Sredozemlja in ni avtohtona v Slovenski Istri. V zadnjem času se za okrasna drevesa ali žive meje uporablja modrozeleno arizonsko cipreso (*Cupressus arizonica*), naravno razširjeno v JZ delu Severne Amerike. Košati divji kostanji na avtobusni postaji pa izvirajo iz SZ Grčije. Prava, vendar redka avtohtona drevesa v Portorožu, so hrast črničevje (*Quercus ilex*), lovor (*Laurus nobilis*), jagodičnica (*Arbutus unedo*) in navadni jadikovec (*Cercis siliquastrum*). Čeprav so ta drevesa samonikla v naravi, pa so v Slovenski Istri zelo redka, tako da poznamo za jadikovec le eno nahajališče pri Sočergi, črničevje in lovor pa sta razširjena le na Steni pri vasi Dragonja, nad Ospom in zelo redko na Kraškem robu.

Čeprav nismo obdelali vsega rastja v Portorožu, pa iz izvora drevja vidimo, da avtohtonega drevja v Portorožu skoraj ni. Za avtohtono rastje se namreč štejejo le tiste rastlinske vrste, ki so na nekem določenem območju domorodne in samonikle. Verjetno je pri obnovi parkov najbolje uporabljati izraz tradicionalne vrste (čeprav tujega izvora), saj se nekatere sadijo vsaj že sto let.

Zvonko Sadar

Komentar

KDAJ UKINITEV VIZUMOV?

Organizatorji portoroškega šahovskega opna - turnir bo že tretjič zapovrstjo za prvomajske praznike v lucijskem kava baru Domen – se vsako leto srečujejo z nepotrebnimi dodatnimi opravili in stroški. Med udeleženci so šahisti iz številnih držav. Zaplete se pri državljanih Srbije in Črne gore (gre za šahovsko velesilo), ki za vstop v Slovenijo še vedno potrebujejo vizume. Kaj to pomeni za organizatorje? Za vsakega udeleženca iz SČG je treba pri notarju overiti garantno pismo in ga priporočeno poslati v SČG. Poleg raznih opravil in potrate časa, imajo organizatorji za vsakega udeleženca za skoraj tri tisočake tolarjev stroškov. Da ne govorimo o tem, koliko problemov in stroškov imajo posamezniki sami.

Na ministrstvo za zunanje zadeve smo poslali vprašanje, če je morda na vidiku ukinitve viz, vtis je namreč – vsaj iz medijev je to razbrati –, da prihaja do otoplitve odnosov med EU in SČG. Odgovorili so nam naslednje: »Slovenija je zavezana k enakemu viznemu režimu do tretjih držav kot velja v EU. Torej samostojno ne more ukinjati vizumov do tretjih držav, marveč le usklajeno s schengenskim režimom. V športni in kulturni izmenjavi, kjer vabijo uradno registrirane ustanove ali organizacije, notarska overovitev ni potrebna, dovolj je žig ustanove na papirju z originalno glavo; razen če konzularni uslužbenec v dvomu o pristnosti povabilnega pisma to zahteva.«

In v primeru šahistov, čeravno gre za ugledne državljane SČG z mednarodnimi šahovskimi naslovi, je konzularni uslužbenec očitno vselej v dvomih. Tu je najprej treba poudariti, da sklicevanje Slovenije na zavezanost zakonodaji EU in še prej pridruženega članstva EU ne more vzdržati, saj smo nekdaj bratom zaloputnili vrata pred nosom že tedaj, ko o EU ni bilo še duha ne sluha. Če pomislimo, da nam naši novi brati Italijani, če le morejo, na meji ponagajajo, torej, če se sredi EU gremo neprijaznih in nevarnih igric, bi lahko tudi Slovenija enostransko ukinila vizume (po mojem mnenju) prijateljski državi SČG. S tem bi dobro mislečemu delu Stare celine povedali, da je evropska svobodomiselnost vse bolj talec dobro plačanih evropskih birokratov, stražarjev (v bistvu že mrtvih) členov.

Ne gre za jugonostalgijsko, gre za odpiranje meja in ukinjanje nesmiselnih in ponižujočih barier, ki navadnim ljudem včasih do neznosnosti otežujejo življenje.

Nikoli ni dovolj zavzemanja za odpiranje, pretočnost, prijateljstvo (in kar je še takšnih izrazov). Pa ne le zato, ker je to tudi nam v korist, marveč ker je tako edinole prav.

Andrej Žnidarčič

VABILO NA PROSLAVO V AJDOVŠČINI

Združenje borcev in udeležencev NOB občine Piran vabi na proslavo ob 60. obletnici ustanovitve prve slovenske vlade. Proslava bo v soboto, 7. maja ob 16. uri na Lavričevem trgu v Ajdovščini. Prijavite se lahko do torka, 3. maja na tel. št. 673-15-20 vsak dan med 9. in 11. uro. Odhod avtobusov s krajevnih avtobusnih postaj je ob 13. uri. Prevoz je brezplačen.

Zadnje čase veliko slišimo, beremo, se pogovarjamo in premišljujemo o vzrokih in posledicah mladostniškega prestopništva v našem okolju. Velikokrat nismo zadovoljni z delom in rezultati ustanov. Misli nas vodijo k vzroku, ki pehajo naše mlade, da prestopijo meje sprejemljivega. Ugotavljamo in polemiziramo o vplivih genov, družine, vrstnikov, širšega okolja.

Na Zavodu za šolstvo v Kopru je bil pred dobrim mesecem posvet ravnateljev osnovnih šol, na katerem je predstavnica RK Slovenije predstavila nov priročnik z naslovom **Humane vrednote**, namenjen mentorjem Rdečega križa. Mentorji lahko posamezne sklope poljubno izbirajo in uporabljajo glede na starost skupine. Nekatere šole so že doslej spodbujale delovanje krožkov, a je tokratni program obsežnejši kot doslej.

Vsebinski sklopi v priročniku zaobjemajo teme kot so humanost, zdravje, uspešna komunikacija in razvijanje socialne zavesti. V prvem delu je obširneje predstavljeno **HUMANITARNO POSLANSTVO** gibanja Rdečega križa in Rdečega polmeseca, ki poudarjata načela humanitarnega dela, človekovih in otrokovih pravic ter razumevanja potreb drugih ljudi, predsodkov in stereotipov. Sledi **VZGOJA ZA ZDRAV NAČIN ŽIVLJENJA**, ko otroci s pomočjo vaj spoznajo zdrave življenjske navade, zdravo prehrano, pozitivno naravnano razmišljanje ter prednosti življenja brez odvisnosti. Zadnji tematski sklop je namenjen **RAZVIJANJU SOCIALNE ZAVESTI**.

Priročnik temelji na delavnicah, metodologiji dela, ki je usmerjena v razvoj aktivnega učenja in spreminjanja vedenja. Skupna interakcija in komunikacija teži k izmenjavi izkušenj med sovrstniki, skuša stopnjevat otroško občutljivost za tuje občutke in doživljanje ter razvijati občutek za sodelovanje, sočutje, toleranco, razumevanje, zaupanje ter odgovornost in skrb zase, ki se razvijata neposredno z odgovornostjo in skrbjo za druge. Ravnatelj šol se lahko do konca maja odloči ali bodo ponujen program vnesli kot izbirno vsebino svojih šol. Odločitev je tokrat samo njihova.

FILARIOZA PSA

Filarioza psa je bolezen, ki jo pri psu, redko pri mački, povzroča parazit (Dirofilaria immitis).

Odrasli samci merijo 12 - 18 centimetrov, samice pa 23 - 30 centimetrov. Parazit živi v pljučnih arterijah. Življenjska doba filarij je sedem let, njihove larve se imenujejo mikrofilarije. Le-te ne morejo dozoreti v spolno obliko brez vmesnega gostitelja in prenašalca – komarja. Bolezen lahko poteka brez zmanj, lahko zaznamo le rahlo utrujenost, brezvoljnost in hitrejšo utrujenost ob običajnih naporih, pa vse do pokašljevanja, oteženega dihanja, živčnih motenj, trebušne vodenice in srčne oslabelosti. Večja možnost okužbe psov z *Dirofilaria immitis* je pri psih, ki spijo na prostem, saj so čez noč komarji najbolj nadležni. Zato priporočamo vsem lastnikom, da preden začnejo s preventivo, opravijo pregled krvi.

Mag. Barbara Strmole,
Veterinarska ambulanta
Koper

Pomlad je čas, ko se prebujata narava in z njo človek. Zdravje in lepota nista nekaj danega. Za oboje se je potrebno potruditi. Debelost in celulit sta problema, ki prizadene vse več mladih, a tudi starejših ljudi, predvsem tistih, ki so pod stalnim stresom.

Glavni povzročitelj celulita je ženski hormon estrogen. Ta povzroča nalaganje maščob in zastoj tekočin v telesu. Prav zaradi estrogena, se celulit pospešeno pojavlja pri nosečnicah ter ženskah, ki jemljejo kontracepcijske tablete. Dodatni pospeševalci nastanka celulita so dednost, slaba prebava, ki upočasni izločanje strupenih snovi iz organizma, težave s krvno in limfno cirkulacijo, sedeče delo. Izogibajte se sladkarijam, maščobi, zaužite več tekočine dnevno.

Vezivno tkivo je pri ženskah zelo elastično, saj mora v nosečnosti omogočiti popolno preoblikovanje telesa. Povečane maščobne celice ga zato z

lahkoto raztegnejo in se zarinejo vanj. Ker naš organizem avtomatično shranjuje zaloge hrane za slabše čase, se maščobne celice napolnijo vsakič, ko pojemo več kot potrebujemo. Kepice maščobe pritiskajo na povrhnjico in to se odraža kot pomarančna koža. Bolj ko polnimo maščobne celice, bolj je izrazit naš celulit. Istočasno

Foto: PH

pritiskajo tudi na nežne stene žil, ki postajajo neprehodne. Posledica tega je, da naše telo ne more več odvajati strupenih odpadkov niti dovajati hranilnih snovi, ki pomagajo pri presnovi maščob. V vezivnem tkivu nastanejo žepki, napolnjeni z maščobnimi celicami, vodo in strupenimi snovmi, ki jih niti z običajno shuševalno kuro niti intenzivnejšim gibanjem ne moremo več odstraniti. Rešitve so ustrezne anticelulitne nege in kure: obisk savne (priporočljiva za čiščenje telesa - strupov, odvečne tekočine), telesna nega s pomočjo morske soli (ta veže odvečno telesno tekočino nase), alg, gline, blata, aromaterapija z eteričnimi olji (sprošča, razstruplja, izboljša tonus), terapija z ledom (vzpodbuja prekrvavitev, zmanjšuje edeme na nogah...), elektrostimulacije (lipoliza, tonifikacija...), ultrazvok (preko nizkih frekvenc razbija limfne vozle, kalcinate...) in najnovejši aparat VAKUM (GREEN VAC) – pri slednjem gre za endodermalno terapijo ali terapijo s podtlakom, ko patentiran posebni radialni nastavek (ventuza) omogoči nastanek kožne gube in ko zaradi prekinjajočega se sesalnega učinka pride do raztezanja tkiva in na ta način do raztegovanja vseh struktur v njem (kapilar, ven in vezivnega tkiva). Pri tem pride do povečanja dotoka v to področje, v celice prihajajo večje količine hrane in kisika. Hkrati s tem pa se raztegnejo tudi vene in limfne žile, ki tako vase posrkajo večje količine venske krvi in limfe in ju odplavijo z obravnavanega področja. Intermitenten način pa ima poleg tega tudi masažni učinek, ki dobro zmasira ne le povrhnje strukture, temveč tudi mišice in vezivno tkivo. Uporabimo ga tudi za raztegovanje vezivno spremenjenega podkožja in brazgotin ter strij - PREOBLIKUJE TELO!

Jana Novak, farmacevtski in kozmetični tehnik

FILMSKI MEDIJ V PRIMEŽU FOJBIRANJA PRETEKLOSTI IN NAPOVEDANIH HOLLYWOODSKIH SPEKTAKLOV O J.B. TITU

Po televizijskem predvajanju filma »Srce v breznu« so se v Italiji, Sloveniji in na Hrvaškem močno razburkali duhovi preteklosti. Film, ki ima, kljub solidni igralski zasedbi, poleg skromne umetniške vrednosti, izhodišče v oživiljanju mita o genocidu Titovih partizanov (»titinov«) nad Italijani v Istri, je pričakovano sprožil številne polemike in okrogle mize med pripadniki treh sosednjih narodov oziroma pripadajočih manjšin. Vodilna italijanska politična garnitura zagovarja, da je potrebno na novo ovrednotiti krvavo zgodovino istrskih fojb. Vendar se pri tem znajde v slepi ulici, ko ob poudarjanju samo ene plati medalje tega resnično grozovitega povojnega nasilja namerno pozablja na predvojne in vojne fašistične zločine širom Istre in Dalmacije.

Vojni zločini nad človeštvom oziroma civilnim prebivalstvom nikoli ne zastarajo, vendar praksa ponedkod kaže drugače. Zaradi anglo-ameriških povojnih političnih spletk in hladne vojne ter poznejših političnih zapletov med Italijo in nekdanjo Jugoslavijo številni fašistični krvniki, kljub tehtni arhivski dokumentaciji nikoli niso bili obtoženi za vojne zločine. Zaradi spleta zgodovinskih okoliščin so bolj kot »komunistični hudodelci«, ušli roki pravice, kar pa ne pomeni, da so grozodejstva tako enih kot drugih izbrisana iz zgodovinskega spomina. Znano je, da ima filmski medij poleg televizije največjo sporočilno moč in bistveno vpliva na oblikovanje javnega mnenja. Italijani so torej po zaslugi množičnih medijev dvakrat prevarani: prvič zato, ker so doslej (pre)malo vedeli o grehih svojih prednikov v Istri (npr. požiganje vasi in pobijanje talcev) in Dalmaciji (npr. koncentracijska taborišča), in drugič, ker jim oblastniki in njihova medijska mašinerija tudi danes, pol stoletja po končani 2. svetovni vojni, ponujajo izkrivljeno oziroma enostransko podobo lastnih vojnih grozodejstev, ki jih poskušajo omiliti s »partizanskim fojbiranjem« istrske preteklosti. Ni še sicer povsem (statistično) jasno koliko Italijanov je indoktriniral film »Srce v breznu«, nedvomno pa je dosegel svoj propagandistični namen. Na obzorju pa so že novi projekti, ki bodo še bolj močno potegnili duhove iz steklenice. Evropske agencije namreč poročajo, da se dva holivudska superzvezdnika, **Robert De Niro** in **Sylvester Stallone**, neodvisno eden od drugega

pripravljata na snemanje filmov o nekdanjem jugoslovanskem predsedniku **Josipu Brozu Titu**. To skratka pomeni, da nas bodo o naši lastni preteklosti znova »podučevali« tujci, tokrat Amerikanci, ki poleg vsega drugega pospešeno globalizirajo tudi filmski medij. Kljub deklarativni resnicoljubnosti in pravičnosti je današnji model ameriške demokracije precej ohlapen, kar pomeni, da ima zanj resnica lahko več obrazov. In prav to je največja nevarnost, ki preti novim ekranizacijam Titovega lika. Večplastnost zgodovinskega dogajanja filmskemu mediju pomeni idealno izhodišče za praviloma subjektivno odslikavo nekega zgodovinskega segmenta ali osebnosti. Ne glede ali pod drobnogled vzamemo cenovno skromne »partizanske vesterne« ali visokoproračunske holivudske zgodovinske spektakle, vedno obstaja nevarnost pretiravanja, karikiranja in celo potvarjanja zgodovine. Vse to se bržkone obeta režiserju Stalloneju, ki poleg kontroverznega Tita namerava na filmski trak spraviti še nekaj velikih osebnosti 20. stoletja (**Eisenhowerja**, **Mao Tse Tung**, **Fidel Castra**). Od filma o Titu, ki ga z vložkom 200 milijonov dolarjev finančno podpira italijanski poslovnež **Roberto Zadini**, posneli pa ga bodo na Hrvaškem, Stallone pričakuje trikratno oplemenitev vložnega kapitala. Zato seveda ne preseneča dejstvo, da so nekateri filmski kritiki ta film še pred njegovim rojstvom sarkastično poimenovali »**Rambo Tito**«. Kljub temu pa Stallone poudarja, da želi odslej snemati zgodovinske filme z »dokumentarno vrednostjo«. S tem namenom je v Ameriki že angažiral precej številčno ekipo strokovnjakov zgodovinarjev, ki preučujejo dokumentarno in zgodovinsko gradivo o Titu. Seveda pa to ne bo lahko opravilo, saj je bilo o pokojnem jugoslovanskem predsedniku že v času njegovega življenja posneto kar 232 dokumentarnih filmov, dva zgodovinska spektakla o nemških ofenzivah (Neretva in Sutjeska z Richardom Burtonom v glavni vlogi) ter večje število filmov in televizijskih nadaljevanj, v katerih sta blestela predvsem izvrstna filmska in dramska igralca **Rade Šerbedžija** in **Boris Buzančić**. Zelo ambiciozen je tudi filmski projekt **Roberta De Nira**, ki v dvojni vlogi režiserja in igralca (poleg **Matt Damona**) namerava upodobiti Titov lik, kot Stalinovega »trojanskega konja« v vohunski sagi o delu tajne obvesčevalne službe (CIA). Čeprav je Robert De Niro nedvomno eden izmed najpomembnejših igralcev in morda kmalu tudi režiserjev današnjega časa, obstaja precej upravičena bojazn, da bo v njegovem filmskem projektu lik velikega

partizanskega voditelja precej podoben »mafijškemu Botru«. Sicer pa, pustimo se presenetiti, morda bo v omenjenih filmih manj izkrivljanja zgodovinskih dejstev tudi glede osvobodjenja Trsta in Istre izpod fašističnega jarma, ki ga italijanska desnica poleg številnih drugih posegov poskuša prikriti s patetično melodramatiko filma »Srce v breznu«.

Slavko Gaberc

ZAHTEVA ZA ODPSTP PREDSEDNICE NADZORNEGA SVETA CASINO PORTOROŽ

Spodaj podpisani zaposleni v Casino Portorož d.d. javno zahtevamo od predsednice nadzornega sveta (NS) družbe ge. Marijane Kanduti k odstopu s svojega položaja, ker s svojim nestrokovnim delovanjem povzroča zaposlenim in lastnikom družbe veliko gmotno in moralno škodo.

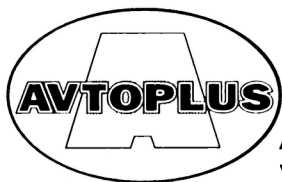
V družbi beležimo izgubo vsa tri leta njenega predsedovanja. Namesto, da bi opozarjala na nestrokovno vodenje družbe in neprimerne sanacijske ukrepe, je predsednica NS kljub slabim rezultatom poslovanja, ves čas podpirala in ščitila člane uprave, ki so glavni krivci za nastale težave. To je počela kljub nenehnim opozorilom in peticijam, ki smo jih zaposleni naslavljali tudi na najvišje organe oblasti.

Predsednica nadzornega sveta je podprla prodajo atraktivne Vile Marije v centru Portoroža v zameno za nakup zemljišč na Fernetičih, ne da bi imele te - in vse ostale - poslovne odločitve podlago v kakršnihkoli strateških dokumentih družbe. Uprava je to mahinacijo izvedla brez soglasja nadzornega sveta in brez vednosti večinskih lastnikov KADA in SODA, preko katerih smo solastniki Casinoja prav vsi državljani R Slovenije.

Kljub temu, da smo tudi v letu 2004 zabeležili izgubo iz poslovanja, ki jo je pokrtil izredni prihodek od prodaje Vile Marije, kljub 50% manjšemu porastu bruto realizacije od tistega, ki ga je obljubila uprava, kljub manjšemu obisku, kljub nezakonito zmanjšanim plačam, zmanjšani koncesijski dajatvi, povečanim stroškom, zaostajanju za konkurenco in poraznemu vodenju družbe, predsednica nadzornega sveta še vedno podpira in ščiti upravo, ki je kriva za nemogoče odnose in posledično slabe rezultate.

Zaradi navedenih, in številnih drugih nepravilnosti, pozivamo predsednico nadzornega sveta k takojšnjemu odstopu s svojega položaja.

Pobudnik zahteve, **Miran Lipovec**, Podpredsednik izvršilnega odbora sindikata igralniških delavcev Slovenije-enota Portorož

AVTOPLUS

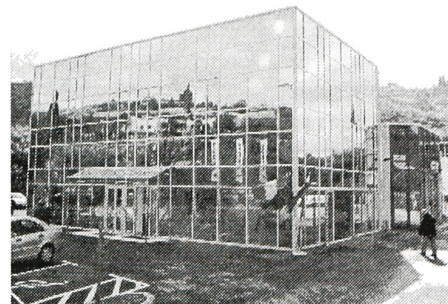
www.avtoplus.si

PE Lucija

Liminjanska c. 119, 6320 LUCIJA

tel. 05/671-24-60, fax. 05/671-24-64

V novih prostorih vas čakajo:

■ TEHNIČNI PREGLEDI

Za kolesa z motorjem, motorna kolesa, osebna vozila, tovorna vozila do 3,5t skupne mase, **TRAKTORJE** in prikolice. Ob tem še registracija vozil, odjava vozil iz prometa ter sklepanje obveznega ter **KASKO** zavarovanja.

■ SAMOPOSTREŽNA AVTOPRALNICA

Prva te vrste na Obali, avto si lahko operete po sistemu dovršene kemične substance in visokega tlaka. Po zunanjem pranju, si lahko notranjost očistite s samopostrežnim avtomatom za sesanje, samopostrežnim avtomatom za čiščenje preprog in samopostrežnim avtomatom za odišavljenje prevlek. Vsi avtomati delujejo **NA ŽETONE**, tako lahko sami določite koliko denarja boste porabili za vaš avtomobil.

■ HITRI SERVIS

Manjša popravila vozil vseh znamk, vulkanizerska delavnica z najsodobnejšo optiko.

■ SALON VOZIL

Prodaja novih in rabljenih vozil, **PREPIS VOZIL**.

V obrtni coni v LUCIJI

Odprto vsak dan od 8:00 do 18:00, v soboto od 8:00 do 12:00

KAKO SE JE RAZVIJALO PROSLAVLJANJE PRAZNIKA DELA (POLJUDNOZNANSTVENA RAZPRAVA)

Ko se je v mračnem 19. stoletju začel krepi delavski razred, so se istočasno začeli v vseh državah krepi tudi zatiralni mehanizmi tedanjih oblasti. Zakrivil jih je fizikalni zakon, ki pravi, da akcija zmeraj povzroči reakcijo. Ta zakon so si kasneje sposodili tudi nekateri materialistični filozofi, ki so – v nasprotju s stradajočimi delavskimi množicami – živeli prav lepo in udobno.

Delavski razred sprva ni razmišljal o praznovanju. Bolj sta ga zanimala ljubi kruhek in delavnik, prilagojen človeški vzdržljivosti. Šele po znanih žalostnih dogodkih so na kongresu I. Internationale razglasili 1. maj za simbol delavskega boja.

Po nekaj desetletjih merjenja moči so kapitalisti počasi prišli do spoznanja, kako je delavstvo le preveč številno, da bi se ga bilo moč otresti z levo roko. Razen tega so bile stavke draga zadeva, da niti ne govorimo o tem, kako so dvigale naklado levičarskim časopisom, ki so z vsem težkim topništvom sekali po kapitalističnih krvoselih. Ko so se zaradi splošne volilne pravice začele uveljavljati levičarske stranke, pa je resnično napočil čas, ko klasičnemu tipu sebičnega kapitalista ni preostalo drugega, kot da se lepo zavleče v kot, se posuje s pepelom in prizna poraz. Otroci – se pravi dediči – premožnih lastnikov tovarn, so začeli odhajati v tujino na študij ekonomije in humanističnih ved in tamkaj pasli firbec tudi med napredno mislečimi. Prišlo je v modo, da so imeli vsi najbolj ugledni kapitalisti v družini rdečega odpadnika, ki se je (v varnem okrilju petične in vplivne rodbine) odkrito rogalo strogim družabnim pravilom in javno podpiral revne delavske družine; običajno ga je kasneje bogata dediščina povedla na znana pota njegovih prednikov in je levičarstvo ostalo samo še spomin na nerodna mlada leta. Približno v istem času si je delavstvo že izborilo nekaj pravic, 1. maj pa še vedno ni bil dela prost dan, kaj šele državni praznik.

Po drugi vojni, ko je vzhodna Evropa prestopila v marksistično religijo, so množice končno smele na dan praznika dela brez strahu na ulice

in proslavljati. Ponekod je bilo to celo strogo ukazano, a to je že druga, žalostna zgodba.

Čeprav se naša dežela geografsko komaj dotika vzhodne Evrope, smo iz znanih razlogov tudi pri nas dočakali svobodno praznovanje 1. maja. V prvih, evforičnih povojnih letih, so bila to vesela, množična srečanja in vojaške parade na ljubljanskih ulicah (kjer so tanki vsako leto znova uničili asfalt in tako priskrbeli cestnim delavcem dodaten zaslužek). Čez nekaj let, ko so se tu in tam že začeli pojavljati novi zametki gnilega kapitalizma in ko so ukinili vojaške parade (češ da si jih več ljudi ogleda pred televizorji kot na ulicah), so na prvomajskih shodih postali najbolj pomemben segment kapitalisti: klobasičarji, pečenkarji in vinarji ter gostinske stojnice nasploh. Nekoliko so ljudje prisluhnili tudi uradno povabljeni godbi na pihala, medtem ko so govorniki povsem zgubili svoj pomen in po koncu srečanja (tam nekje okrog sončnega vzhoda) ponavadi živa duša ni vedela, kdo se je sploh trudil okrog mikrofona, kaj šele, da bi se kdo domislil vsebine govora.

Prav bučna in prežeta z razrednim navdušenjem so bila tudi praznovanja na delovnih mestih. Ker je bil 1. maj dela prost dan, so zaposleni temu pomembnemu datumu izkazali čast že dan prej (razen takrat, ko je bil 1. maj na nedeljo in so ga torej častili že v petek). Marsikoga so čustva tako prevzela, da je nazdravil delavstvu že pred malico in je prišel na uradno zakusko, ki se je začela okrog poldneva, že ves raznežen. Te zakuske je ponavadi odlikoval poseben čustveno-intelektualni naboj, ki je v ljudeh zbujal želje po množičnih diskusijah, reševanju težav na delovnem mestu in po razgaljanju najglobljih srčnih in uradnih skrivnosti, pa morda tudi tistih bolj otipljivih. Stvar se je običajno začela umirjati šele takrat, ko je čistilka prišla povedat, da ne more več čakati in da gre domov, ker jo družina že dve uri čaka z večerjo. Pa se tedaj so se prisotni le počasi in neradi odtrgali s prizorišča prazničnega, proletarskega vzdušja.

Jakob Čemažar

AFORIZMI

* *Biotopi so le priročen pašnik za izbrane oči. Sredi gozdov in neokrnjene narave jih ni.*

* *Najlažje je tuj denar tratiti in z njim po koprivah mlatiti.*

* *Če bi lepotica bila ptica, bi ornitologi občudovali njene čare, ko bi razprostrla krila.*

* *Beli križ: Če bi antena le za kratek čas svoje žarke in učinke očem pokazala, bi velik »Belokriški križ« postala in občino v stečaj poslala.*

* *Načrti so bili tako lahki, da se niso mogli spustiti z oblakov na zemljo.*

* *Roža in lepotica sta le zrcalna slika v očeh njunih občudovalcev.*

* *Postpartijskim medijem se je zgodila demokracija.*

* *Priznavajo, da ne državnica ne nacionalna (državljanska, slovenska), ampak javna hiša. Mao svetuje: Če je posilstvo neizbežno, ulezi se in uživaj!*

Bilo je ganljivo!

V zadnjih letih praznovanje 1. maja dobiva nove odtenke. Nihče več ne sili ljudi, naj grejo poslušati javne govore; če gre kdo sam od sebe, je to znak notranjega nagiba in to je dobro, ker je pošteno. Delodajalci zaposlenim ne plačujejo zakusk, toda ljudje si pripravijo piknik na domačem vrtu ali v gmajni in tudi to je dobro, ker so s svojimi družinami in prijatelji. Na predvečer praznika gorijo kresovi in na vaseh postavljajo mlaje, ker se ljudem pač tako zahoče in ne zato, ker tako narekuje vladna politika. 1. maj, očiščen režimske navlake in preroben, spet postaja praznik dela in vseh, ki v srcih nosijo poštenost.

Sonja Požar

* *Potem, ko smo se 22. aprila veselili dneva zemlje, naj vas spomnimo še na dva, ki se ju velja veseliti v najlepšem mesecu leta: 15. maja je dan družine, 28. pa je posvečen naši zvezdi, ki nam omogoča življenje, Soncu.*

NAJVEČJA IZBIRA KOLES

www.ritosa.si ritosa@siol.net

KOLESA: holland, trekking, MTB Scott, Trek, GT, Fullsuspension kolesa, otroška aluminijasta kolesa Aurora, tandemi, zlozljiva kolesa Di Blasi, BMX kolesa, Pony kolesa, tricikli za odrasle... **ČELADE:** Shain, Rem line, otroške Disney; posebno zapenjanje, enostavna nastavitve velikosti **FITNESS ARTIKLI:** sobna kolesa, orbitreki, fitness naprave, spin bike, utezi, klopi za trebusnjake **STORITVE:** servis, koles, skirojev, rolerjev, rent a bike, hitri servis, prevzem in dostava koles na dom... **UGODNA PRODAJA:** Staro za novo, gotovinski popusti, več kot 50 modelov koles v akciji **OBROČNO ODPLAČEVANJE:** na 6 mesecev brez obresti in 12 mesecev min. obrestna mera

URNIK SERVISA IN TRGOVINE: NON-STOP od 8-19h
RITOŠA, Kajuhovala ulica 28, Izola, tel./fax: 05/6415-337, 6401-240

KAKŠNA BI MORALA BITI DOBRA OŠTARIJA

Dobra oštarija ima velik in prostoren šank.
Dobra oštarija ne sme imeti pri šanku televizije ali v kotu pikada.
Dobra oštarija ne ponuja več hrane, kot je potrebno za pravega pivca.
Dobra oštarija nudi več vrst točenega piva in pestro ponudbo domačega vina.
Dobra oštarija ima dobrega oštirja.
Dober oštir svoje redne stranke pozna in jim natoči še preden sedejo.
Dobra oštarija nudi svojo posebnost, recimo aperitiv a la borovničev.
Dobra oštarija ne zapira duri dokler so gosti na delovnem mestu.
Dobra oštarija ne moti gostov s hrupno govejo glasbo.
Dobra oštarija ima majhne koticke, kjer se lahko posedejo tisti, ki jim ni do živ žava.
Dobra oštarija ima brhke, hitre in nasmejane oštirke, ki niti v sanjah ne pomislijo, da bi goljufale svoje stranke.
Dobra oštarija ima pravo vzdušje, težake mirno odstrani, hrupne miri, preveč mirne vzpodbuja k boljšemu počutju.
Dobra oštarija za svojega gosta poskrbi tudi s pomočjo pri prevozu.
Dober oštir ali oštirka znata prisluhniti svojim gostom, razumeta in spoštujeja jih.
Dobra oštarija je sveti hram našega naroda.
A kje je takšna oštarija pri nas? Žal je ni, a takšna bi morala biti.

Franjo Frančič

Banka Koper glavni pokrovitelj portoroškega WTA turnirja NA SEZNAMU ŽELJA TUDI DEMENTIJEVA IN MIŠKINA

Teniški zvezi Slovenije, organizatorju teniškega WTA turnirja med 19. in 25. septembrom letos v Portorožu, je uspel veliki met. Našla je glavnega pokrovitelja tekmovanja, Banko Koper d.d., ki bo v nagradni sklad, težak 140.000 ameriških dolarjev, prispevala kar 100.000 dolarjev. Ob nedavnem podpisu pogodbe, so turnir preimenovali v »Banka Koper Slovenia open«.

Direktor turnirja Andrej Bizjak je povedal, da priprave potekajo brez večjih zapletov. Nedavno se je vrnil iz Pariza, kjer se je o morebitnem gostovanju v Portorožu pogovarjal z igralkami in njihovimi trenerji ter agenti. Več pozornosti je namenil igralkam, ki bi bile na doslej največjem teniškem turnirju v Sloveniji zanimive za gledalce. Dogovor je že sklenjen slovenskimi igralkami Srebotnikovo, Pismanikovo, Matevžičevo ter Križanovo (slednja nastopa le med dvojicami), na seznamu želja pa so se znašle še: ruski zvezdnici Elena Dementijeva in Anastazija Miškina, nadalje hrvaške igralko Karolina Šprem, Jelena Kostanić, Sandra Mamić, najboljša tenisačica Srbije in Črne gore Jelena Janković, Ana Ivanović in Jelena Dokić ter Italijanke Silvia Farina Elia, Francesca Schiavone, Flavia Penetta in Maria Elena Camerin.

Kot smo že poročali, se bo tekmovanje pričelo že 17. septembra s kvalifikacijami, glavni turnir pa bo med 19. in 25. septembrom, ko bo nastopilo 32 posameznic in 16 dvojic. Igralo se bo na trdi podlagi, in sicer na treh igriščih. Organizatorji pričakujejo polno zanimanje publike. Centralni stadion sprejme 1.500, stransko igrišče pa 300 gledalcev. Turnir bo vsakodnevno v živo prenašala nacionalna televizija.

Andrej Žnidarčič

Stvari se spreminjajo zato, da bi ostale iste FORUM VZVIŠENIH PREROKOV ALI KAKO BODO POKUPILI VSE, KAR JE POZIDANO, Z DUŠAMI VRED

Piran je kot živalski vrt za male eksotične živali. Turisti pridejo, spi-jejo kapučino, si ogledajo rezervat in grejo dalje. B. I.

Zakaj bi novokomponirani kapitalisti, v navezi s starimi rdečkarji, popravljali sakralne spomenike, vera, ki jo vsiljujejo lačnemu ljudstvu je: "Nakupujem, torej sem!" B. I.

Zgodba se ponavlja na perverzen način. Ugledni celinec kupi stanovanje v starem mestnem jedru Pirana in začne v copatih, med vikendi razmišljati, kako bo rešil Piran. Med globokoumnimi sprehodi, stopicljajoč med pasjimi iztrebki in izpraznjenimi steklenicami cenene vina, se mu utrne odrešujoča ideja (Spomnimo se, kako je guru oglaševanja, voždovo globoko grlo, za nekaj tisoč dolarjev elitnim razumnikom omogočil pogled na odprto zvezdno nebo). Skliče konferenco sebi enakih odličnežev s tranzicijsko napolnjenimi žepi in začne v izbrani, salonski govorici predavati o srečnejšem, uglednejšem Piranu. Družbo mu delajo občinski uradniki, ki so pet desetletij molče opazovali, kako počasi in brez rdečih preprog, med oktobrom in majem, staro jedro postaja mesto duhov. V vilah nad Portorožem, so se sanje malih ljudi začele spreminjati v moro.

Foto: EZ

Najmanj stotinja brezposelnih mladincev iz disfunkcionalnih družin, ki poslušajo gangster rap in naivno mislijo, da se malim ljudem v Srbiji godi bolje, pa se obupano klati od Punte do rampe in nazaj. Nimajo nobene pametne replike, kaj bi počeli sami s sabo in z usodami neprilagojenih obstrancev v primežu kapitalističnih načrtov.

Staro mestno jedro Pirana je postalo socialni geto zato, ker to stanje nekomu neskončno ustreza. Utrujeni, brezposelni, otopeli meščani, pijanci in drogeraši so najboljši porok za to, da se v mestu ne bo nič spremenilo. Klošarji umirajo vsako zimo, mlade prestopnike bodo slej ko prej odpeljali v zapor, norce, ki motijo red in mir, pa v Kalce - levo. Ugledni investitorji bodo v desetletju kupili vse še preostale, elitne lokacije. Iz mediteranskega bisera bodo naredili spomenik prve kategorije, ves bleščeč in rekonstruiran, z eno samo lepotno napako: ljudi v očiščenem mestu, ki bi celo leto živeli v mestu in mu dajali vsebino, ne bo več.

Nihče, ki v mestu trezen in nezadet pozimi ni preživel vsaj deset dni, nima pravice diskutirati o bodočih vizijah Pirana. Duše mesta ne moreš zamenjati, ker se je skrila, sram jo je, stalno jo nategujejo z zgodbicami, da sreče človeku ne more prinesiti ne kapital ne občinski odloki ali novi papež, srečo si mora človek z novodobnimi tehnikami samospoznavanja prinesiti sam.

Bojte se ljudi, ki Piranu ponujajo mesijanske načrte (Ko bogataši hočejo pomagati revežem, ti izgubijo še edino kar imajo – dostojanstvo pokornih ljudi), zgodovina nam govori, da je pot v pekel tlakovana z dobrimi nameni. (Beri Cankarjevo hišo Marije Pomočnice)

P. S.

Ko bodo v nebesih tehtali duše, bo sv. Peter profesionalne novinarje, ki pišejo o Piranu, nagnal v pekel, saj so se prodali konformizmu. A oni v svoji nevednosti najbrž sploh ne vedo, da širijo satanistično vizijo iluzije in strahu. Stvari se spreminjajo zato, da bi ostale iste.

Igor Bizjan

DOBER ODZIV NA NAŠO AKCIJO

Donatorji v Akciji za pomoč **Borisa Seražinu** pri študiju japonologije (do 20. aprila): Maruška RAUNACHER 5.000 sit, Aljoša FURLAN 2.000 sit, Janez LENASSI 10.000 sit, Marija OMERZEL 5.000 sit, Andreja OMERZEL TOPALVIČ 10.000 sit, Helena GREGORIČ 5.000 sit, Darja DRUŽINA MILOK 10.000 sit, Tjaša ŠKAMPERLE 1.000 sit, Tadej ŠKAMPERLE 1.000 sit, Massimo MANZIN 20.000 sit, Giuliana CIMADOR 5.000, Marjan JURŠIČ 10.000 sit, Ana JAKIČ 5.000 sit, Drago Širca 5.000 sit in Valentina KLEMŠE 5.000 sit. Skupaj je to 99.000 tolarjev. Ker Boris za uresničitev svojih sanj potrebuje okrog pol milijona tolarjev, območno združenje RK Piran še vedno računa na vaše dobro srce in pričakuje prispevke na transakcijskem računu št. 10100-0032621580 s pripisom »Za Borisa«.

ODPRTA BRANJA V PIRANU ALI VSAKA LJUBEZEN JE PESEM

Zbrali smo se spet vseh barv z vseh strani neskončnega neba: padalci, plezalci, tihohodci. Bil je Kosovelov rojstni dan, bližal se je svetovni dan poezije. **Galerija Duka**, prijazna gostiteljica, je bila polna človeških utripov, močnih in žarečih. Harmonika je čarala ljudske napeve z različnih vetrov, glasovi so bili iz spominov stkani, iz ljubezni, tudi iz bolečine.

Najprej je **Ksenija**, predstavnica Mestne knjižnice z Nerudovimi verzi povabila zbrane k besedi, potem smo prisluhnili in potovali: **Mikovi** verzi so prebudili nostalgijo po nečem daljnem, **Tomo** je z znanim ritmom šelestel hrepenenje, **Marija** je izgovarjala iz spominov, **Mirela** se je v blagglasnem istrskem narečju poklonila nonam, **Vida** je med branjem prejela vzklik Čista lirika!, nadarjeni **Marko** je presenetil s strastno in dodelano interpretacijo svoje ljubezenske poezije, **Jure** pa v haikuje tako dobro zameša smeh in solze, da vedno znova gane. Hvala tudi **Milici**, ker se smeji in poje z nami.

Ob koncu so se prisotni strinjali, da prihaja čas za knjižico zapisov z odprtih branj, kar nameravamo v bližnji prihodnosti udejanjiti. In Igor, iskrivi moderator srečanja je pripomnil, da to sploh ne bo zahtevno delo.

Kako že reče neko drago bitje – *ljudje dobre volje*. Ali drugače: *na svetu je mnogo dobrih ljudi in mnogo velikih otrok in – vsaka pesem je ljubezen*.

Pa še nekaj: pogrešali smo besede nekaterih, ki so pogosto z nami – na svidenje, ko spet pride zima, pričakujemo vas!

Karmen

Med svojimi

Ko sem od kulturnih ljudi izvedel
da je stari Piran postal mesto
norcev, siromakov in Bosancev
sem sklenil,
da za vedno ostanem tu.

Jurij Rustja

Slaščičarna dobrih slaščic

v Portorožu

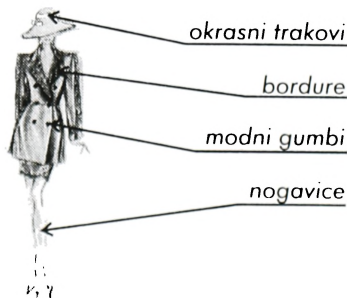

in pekarna z butikom slaščic
v Luciji vas pričakujeta
s svojimi izbranimi dobrotami.

» Več kot čistilnica «

- kemična čistilnica
- šiviljska popravila
- vse za šivanje
- nogavice *Levante* in MURA

Liminjanska 78 - Športna dvorana Lucija
tel.: 05/677-97-90

Stanovanjski kredit NLB.

Za več prostora in udobja.

Nakup, gradnja ali obnova nepremičnine je velika stvar. Tako velika, da jo brez svetovanja finančnih strokovnjakov in pomoči stanovanjskega kredita posameznik le stežka izpelje.

Pripravljene imamo kredite za vse namene, med njimi je prav gotovo tak, ki bo prilagojen vašim željam in potrebam.

Vabimo vas, da se **oglasite v najbližji poslovalnici NLB** in skupaj z našim strokovnjakom izberete kredit, ki vam bo najbolj ustrežal. Obširnejše informacije o stanovanjskih kreditih NLB pa dobite tudi **na spletnem naslovu www.nlb.si** ter **na brezplačni številki 080 15 85.**

ljubljska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

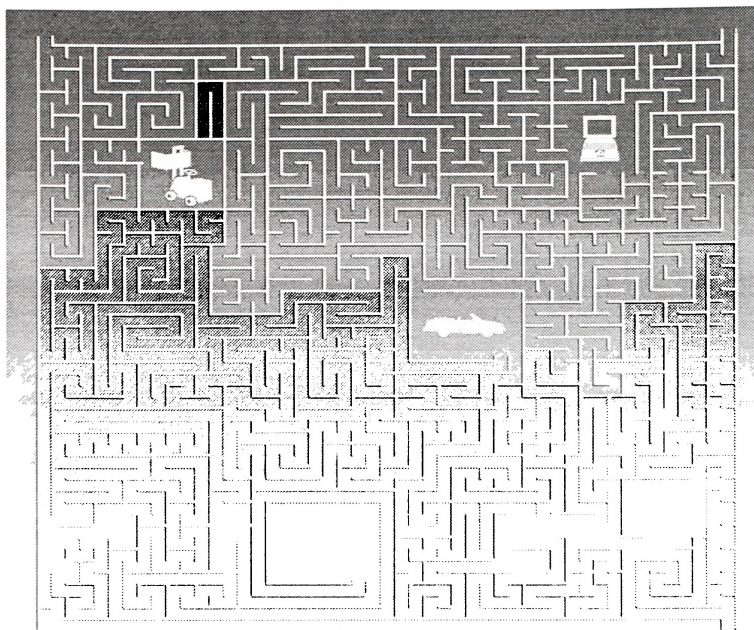
Poslovalnica Lucija

VSE POTI VODIJO DO CILJA!

Le da so nekatere krajše, druge zapletene, tretje polne ovir. Ne glede na to, kakšen cilj ste si izbrali, vam lahko pomagamo izbrati najkrajšo pot. V skladu z dogovorom med Banko Koper in družbo Finor leasing lahko občani, zasebniki in pravne osebe sklenejo pogodbo **finančnega leasinga** za nakup osebnih in komercialnih vozil ter opreme za dejavnost v vseh poslovnih enotah Banke Koper po Sloveniji.

Pri odločitvi naj vam pomagajo številne prednosti leasinga:

- hiter in enostaven postopek odobritve,
- mesečni obroki vključujejo odplačilo dela glavnice in obresti, ter so vezani na devizno klavzulo (EUR), plačljivi v toolarski protivrednosti,
- investicijo lahko podjetje uveljavlja kot znižanje davčne osnove pri ugotavljanju davka od dobička,
- ne vpliva na kreditno sposobnost in bančno boniteto leasingojemalca,
- dobrodošla rešitev za novoustanovljena podjetja, ki še ne izkazujejo rezultatov poslovanja,
- znesek financiranja je lahko višji kot pri kreditu,
- v primeru neplačevanja je običajni ukrep vračilo predmeta leasinga, pri kreditu pa banka ali zavarovalnica posežeta po sredstvih zavarovanja (hipotekaidr.).

Vi izberite cilj, mi poskrbimo za najkrajšo pot.

Finor
leasing

Finor leasing d.o.o., Pristaniška 14, 6000 Koper
tel.: (05) 666 13 61, e-mail: finor@finor.si

Banka Koper

Banka Koper d.d., Poslovna enota Piran, Obala 114,
6320 Lucija, tel.: (05) 674 3 300, www.banka-koper.si

GLI APPUNTAMENTI DELLA COMUNITA' AUTOGESTITA DELLA NAZIONALITA' ITALIANA DI PIRANO PER MAGGIO

* **Sabato 7 maggio** alle ore 20.30 al teatro Tartini di Pirano il gruppo filodrammatico della Comunita degli Italiani "Giuseppe Tartini" di Pirano e l'Armonia- F.I.T.A. di Trieste presentano VITA DE CASA NOSTRA commedia brillante in 3 atti di Pippo Rota. Regia di Bruno Cappelletti e Ruggero Paghi. Ingresso libero

* **Lunedì 9 maggio** alle ore 20.30 al teatro Tartini di Pirano CARMEN DE LOS CORRALES rielaborazione della Carmen di G. Bizet nello stile del tango e del folclore argentino di Daniel Pacitti. Con la Camerata Strumentale Italiana diretta da Fabrizio Ficiur. Ingresso libero.

* **Giovedì 12 maggio** alle ore 19.00 nella sala delle vedute di Casa Tartini SAGGIO al pianoforte Ivona Kruljac allieva del prof. Bojan Glavina della scuola di musica di Pirano. In programma Bach, Beethoven, Chopin, Papandopulo, Glavina.

* **Domenica 15 maggio 2005** corsa Ivo Lazar.

* **Mercoledì 25 maggio 2005** alle ore 20.30 al teatro Tartini di Pirano il Dramma italiano di Fiume presenta MARIA CALLAS MASTER CLASS dramma con musiche di Terence McNelly. Regia di Lary Zappia. Biglietto: adulti 1.000 sit, studenti e pensionati 500 sit.

* **Lunedì 30 maggio 2005** alle ore 20.30 al teatro Tartini di Pirano CONCERTO della Nuova Orchestra da Camera "Ferruccio Busoni" di Trieste diretta da Massimo Belli. Al pianoforte Massimo Gon. In programma: W.A. Mozart, J.S. Bach. Ingresso libero.

MALI OGLASI

* **Mlada mamica** s štirimi otroki zelo nujno išče stanovanje v obalnih mestih Piran, Izola, Koper ali v okolici. Pokličite prosim na gsm: 031/358-842. Hvala!

* **Pisalnó mizo**, lepo ohranjeno, s predali (ključ), prodam za 6.000 tolarjev. Piran center. Informacije: 031/348-525.

* **Vsi mladi** med 15. in 25. letom, ki niso v rednem šolanju, so brez službe ali poklicne izobrazbe, imajo priložnost storiti kaj zase. PUM Koper jim ponuja možnost, da s pomočjo mentorjev nadaljujejo in zaključijo šolanje. Program je brezplačen, na Obali ga izvajajo že peto leto. Več informacij lahko dobite vsak delavnik med 9,00 in 16,30 v Izobraževalnem zavodu Memory v Kopru, Ferrarska 30, tel. 05/ 631-13-13 (objekt Barka, ob trgovini Noč in dan, I. nadstr. po stopnicah).

* **Poceni prodam** pralni stroj Candy, 5 kg. Pokličite na tel.št. 05/6746-515, Borštnar.

Svoj mali oglas lahko sporočite po telefonu (05/674-09-47 ali 674-09-48), po elektronski pošti (ks.portoroz@amis.net), po običajni pošti (Krajevna skupnost Portorož, Obala 16, 6320 Portorož), ali ga dostavite osebno v uredništvo v stavbi KS Portorož (1. nadstr. levo).

* Kdor ne dela – dela politično kariero.